

Årsberetning

2017

Diabetesforbundet

DIABETESFORBUNDET ER EN UAVHENGIG INTERESSE-
ORGANISASJON FOR FOLK SOM HAR DIABETES OG ANDRE
SOM ER INTERESSERT I DIABETES.

Forbundet ble stiftet i 1948 og har i underkant av 35.000 medlemmer, 18 fylkeslag og 119 lokalforeninger. Diabetesforbundet er tilsluttet den internasjonale diabetesføderasjonen (IDF), Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) og Studieforbundet FUNKIS. Diabetesforbundet er også medlem av Innsamlingskontrollen, ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering og Frivillighet Norge.

Forbundsleder i Diabetesforbundet er Nina Skille. Generalsekretær er Bjørnar Allgot.

Medisinsk medarbeider er professor Trond Geir Jensen. Psykologisk medarbeider er dr. philos i klinisk psykologi Jon Haug. Ernæringsfaglig medarbeider er klinisk ernæringsfysiolog Anne-Marie Aas. Pedagogisk medarbeider er Kathrine Hestø Hansen.

VERDIER

Våre verdier – **TROVERDIG, HJELPSOM og MODIG** – representerer det vi som organisasjon står for, og de danner en felles plattform for alle våre handlinger. Gjennom å etterleve våre verdier skal vi alle framstå slik at vi utgjør en forskjell både innad i organisasjonen og i forhold til dem rundt oss.

VISJON

Vår visjon er hva vi skal strekke oss etter i alt vi gjør. Visjonen er vår framtidsdrøm og er relatert til diabetes og det å mestre denne og ha et bedre liv – helst uten diabetes.

Ved å bidra med det vi kan skal vi arbeide for å opplyse, utdanne og kvalifisere de rundt oss, slik at samfunnet er i stand til å bidra til at vi når vår visjon: **SAMMEN FOR ET GODT LIV MED DIABETES – OG EN FRAMTID UTEN**

OPPDRAG

Diabetesforbundets oppdrag beskriver de oppgavene vi skal bruke tiden vår og ressursene våre på. Vi skal i all vår innsats for de med diabetes og samfunnet rundt oss ha fokus på vårt oppdrag:

Sørge for at diabetes er på samfunnets dagsorden – og gi mulighet til egen mestring.

SENTRALSTYRET: Bak fra venstre Marlon Hepsø, Lars Tore Haugan (vara), Sverre Ur, Morten Sandmo og Erlend Gjerve. Foran fra venstre Beate Banne, Maria Breistrand, Martine Hemstad, Lyslid (vara) og Nina Skille.

Ett diabetesår – 365 diabetesdager

Hver dag er en diabetesjobb. Planlegging, blodsukkersvingninger, følinger – og noen ganger høyt, seigt blodsukker. Dette er hverdagen til våre medlemmer. Vi har ett år bak oss hvor det har skjedd mye som har innvirkning på livene til oss med diabetes og våre familier.

Vi har fått noen viktige seire, men vi har også hatt noen vanskelige saker hvor vi ikke oppnådde det vi ønsket. Håpet er at alt arbeidet Diabetesforbundet gjør, på et eller annet vis skal være med å gjøre diabeteshverdagen litt bedre for hvert år som går.

NY NASJONAL DIABETESPLAN I 2017

I 2017 har vi fått gjennomslag for flere viktige politiske saker. Endelig fikk vi nasjonal diabetesplan – noe Diabetesforbundet har vært en viktig pådriver for. Helse- og omsorgsminister Bent Høie lanserte diabetesplanen når han besøkte barneavdelingen ved Ullevål universitetssykehus. Det var ikke tilfeldig da flere av tiltakene i planen omhandler barn- og unge med diabetes. Denne planen vil ikke løse alle utfordringene i diabetesomsorgen, men jeg mener den er et skritt i riktig retning. Nå skal vi stå på og jobbe for at planen blir satt ut i livet, med riktig innsats og nok ressurser.

LOKALE OG NASJONALE AKTIVITETER

I året som har gått har det skjedd en rekke aktiviteter, både nasjonalt og lokalt.

På verdens diabetesdag sto lokallag over hele landet på stand for å rette oppmerksomheten mot kvinnehelse, og utallige bygninger ble lyst opp i blått – som tradisjonen tro. På verdens diabetesdag delte vi ut «Diabetesforbundets forskningspris» for første gang. Njølstad vant prisen for sitt banebrytende forskningsarbeid nasjonalt og internasjonalt over lang tid.

Diabetesforbundet var sterkt til stede under Arendalsuka. Her drøftet vi diabetessaken direkte med politikere, og var synlige i samfunnsdebatten.

Ellers har 2017 vært et år med fortsatt fokus på likepersonarbeid. Dette er et godt verktøy for å spre kunnskap og støtte til personer som nylig har fått diabetesdiagnosen – og et utrolig

viktig tilbud ute i kommunene. I 2017 hadde vi over 100 likepersoner og kurset enda flere.

RETTE TIL NYE BEHANDLINGSHJELPEMIDLER

Jeg kan fortsatt huske hvordan det var å skulle tolke blodsukkermålingene ved hjelp av fargekoder, og ikke kunne man måle så mye som man trengte på grunn av de strenge restriksjonene på stripsene.

Jeg husker også hvor mye enklere det ble da hurtigvirkende insulinanaloger kom på markedet og blodsuktermålere som ble bedre og mer nøyaktige. Alle fremskrittene har gjort livene til oss med diabetes – og våre nære og kjære – mye enklere. Og utviklingen fortsetter, og nye fremskritt gjøres.

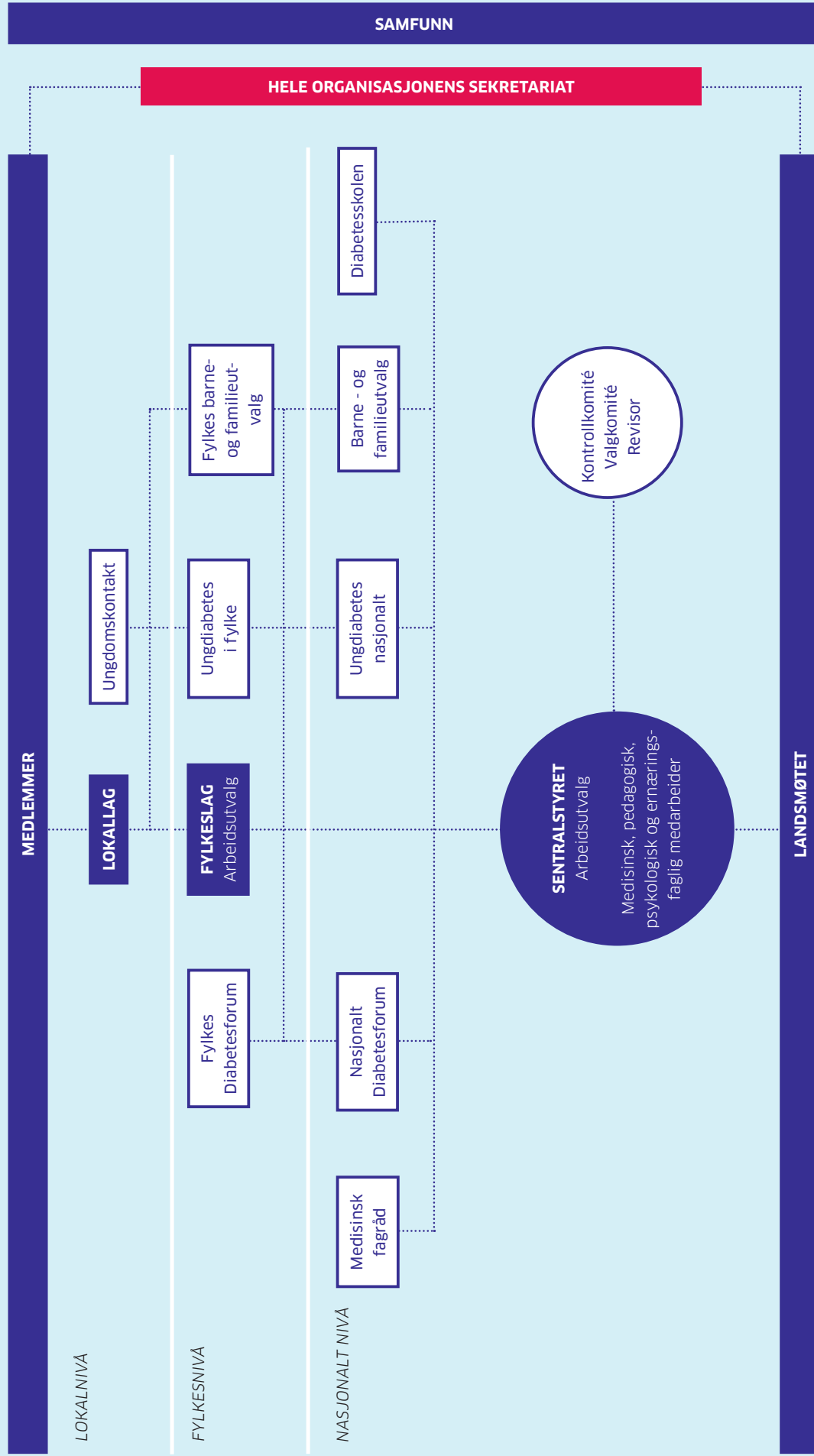
Men samtidig vet jeg at selv om teknologien og mulighetene er der, betyr ikke det at vi som har diabetes kan benytte oss av det. Fortsatt er det usikkert om når ny teknologi som Freestyle Libre og Dexcom G5 blir tilgjengelig for norske brukere. Dette har vært den viktigste politiske kampen vi har kjempet i 2017, og en kamp vi vil fortsette å kjempe i 2018.

VEIEN VIDERE

I 2017 har vi arbeidet videre for å følge opp strategien som ble vedtatt på landsmøtet i 2015. Sentralstyret har satset på aktiviteter og tiltak som kan bidra til en god diabeteshverdag for den enkelte. Nå er vi inne i den siste perioden med denne strategien og dette sentralstyret. Vi er allerede i gang med å utvikle en ny strategi og retning for Diabetesforbundet, som vedtas på landsmøtet i oktober 2018. Vi vil fortsette å holde fokus på hvordan vi kan bidra til et bedre liv med diabetes, både gjennom aktiviteter i organisasjonen og politisk påvirkningsarbeid. For Diabetesforbundet handler det om å være sammen om et godt liv med diabetes – og en framtid uten.

*Nina Skille
Forbundsleder*

ORGANISASJONSKART

Tett samarbeid med Helsedirektoratet

I TRÅD MED DIABETESPLANEN HAR VI LAGET EN BRUKERVERSJON AV DE NASJONALE FAGLIGE BEHANDLINGSRETNINGSLINJENE, I SAMARBEID MED HELSEDIREKTORATET.

Arbeidet begynte høsten 2017 da diabetesplanen ble lansert. Det er viktig at både helsepersonell og brukere har tilgang på den samme informasjonen og vet hva som er hovedelementer i god diabetesbehandling.

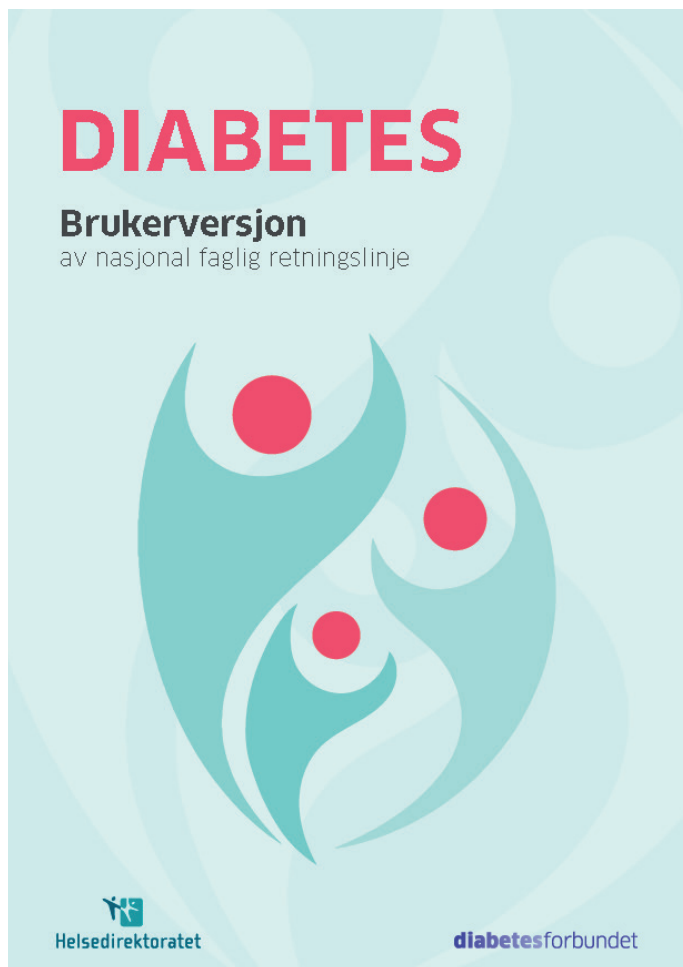
LETT FORSTÅELIG OG NYTTIG

Brukerversjonen er en forenklet og forkortet utgave av retningslinjene slik at den vil være forståelig og nyttig for de fleste. Den tar for seg temaer som behandling med og uten medisiner, behandlingsmål, nevropati, psykiske lidelser og svangerskapsdiabetes.

LEV GOD MED DIABETES

I tillegg har vi laget en veiviser for god egenbehandling med tips og råd til hvordan man kan leve et godt liv med diabetes, oppnå økt mestring, hvordan du kan snakke med helsepersonell og forberede deg til kontroller, vanlige reaksjoner og spørsmål når man får diabetes, for å nevne noe.

Begge brosjyrene blir sendt ut til alle medlemmer med første medlemsblad i februar 2018.

Faximile av brukerversjonen av de nasjonale faglige behandlingsretningslinjene (t.v.) og veiviser for egenbehandling.

13 tiltak for et bedre liv med diabetes

- DET ER INGEN TVIL OM AT NY TEKNOLOGI ER VIKTIG FOR BEHANDLINGEN AV DIABETES, SA HELSEMINISTER BENT HØIE DA NASJONAL DIABETESPLAN 2017-2021 BLE LANSERT PÅ UFORMELT VIS I GÅR. DA HADDE HAN BLANT ANNET FÅTT MØTE MARIE AMDAHL-SKORPEN (10).

Ny teknologi er ikke listet opp som et eget tiltak i den nye diabetesplanen (se mer nederst i artikkelen), men verken Marie, mamma Beate eller diabetessykepleier Anne Karin Måløy kom utenom det. Eller Diabetesforbundets generalsekretær Bjørnar Allgot for den saks skyld, når han fikk anledning til å si noe om det.

Mamma Beate Amdahl-Skorpen sa det slik da Bent Høie og stortingskollega Carl-Erik Grimstad (V) var invitert til konsultasjon hos diabetessykepleieren på Ullevål:

- Hadde vi hatt en alarm overført til mobilen, kunne vi sittet i rommet ved siden av og fulgt med. Det hadde gjort noe også med VÅR frihet. Men nå slipper jeg i hvert fall å måtte ligge ved siden av henne om natten, fordi hun har fått en sensor som jeg kan følge med på.

Og Maria selv? Hun kjente godt at hun begynte å bli lav og fikk det også bekreftet av sensoren, men takket foreløpig nei til saft. Typisk stressituasjon ...

Barnesenteret på Oslo Universitetssykehus, Ullevål, var arenaen for den timelange lanseringen av Nasjonal diabetesplan. Ikke tilfeldig valgt av Helse- og omsorgsdepartementet, fordi «bedre egenbehandling og behandling av unge personer med diabetes» er ett av de 13 tiltakene som er tatt med i planen.

Helt siden diabetesstrategien gikk ut i 2011, har Diabetesforbundet jobbet jevnt og trutt med å få på plass en ny plan for diabetesbehandling.

Mål	Tiltak/hva gjøres
Mer forebygging av diabetes	Endring av levevaner innen fysisk aktivitet, tobakk og kosthold
Bedre diagnostisering og behandling	Ta i bruk oppdaterte retningslinjer om diabetes og svangerskapsdiabetes
Avvikle øyrrisikdom tidligere	Helseforetakets utredning av øyrrisikdom
Mer tverrfaglige tjenester	Primærhelseteam, opplæringsprogram og læringsnettverk
Bedre kunnskap hos fastleger og legemidler og behandling ved diabetes	Type 2 diabetes som tema i KUPP-kampanje
Kompetanseløft i primærhelsetjenesten	Spesialisering i allmenne medisin og økt klinisk kompetanse hos sykepleiere
Bedre avstandsoppfølging	Oppfølging av Nasjonalt velferdsteknologi-program
Økt kunnskap om risikofaktorer, forekomst og behandling av diabetes	Øke innrapporteringen til Norsk diabetesregister for voksne og integrere diabeteskjema i elektronisk pasientjournal ved legestorer
Bedre bruk av friskvis, lærings- og mestringstilbud	Kvalitetsforbedringsprosjekt i spesialisthelsetjenesten
Vurdere tiltak for økt mestring	Faglige veiledere og tilskudd til etablering av tilbud
Samarbeid med frivillige	Vurdere om Parkinsonet kan være egnet modell for diabetes
Bedre egenbehandling og behandling av unge personer med diabetes	Tilskuddsmidler til Diabetesforbundet og andre aktører i samarbeid med kommunale tilbud om friskvis, læring og mestring
Utvikle mer brukervennlig informasjon	Foredrevelsesprogram for helsepersonell i barneavdelinger som behandler ungdom
	Veiviser for bedre egenbehandling og e-læringsprogram

Kilde: Nasjonal diabetesplan 2017-2021

DEBATT: Dagens Medisin-redaktør Markus Moe ledet en kjapp debatt med Bent Høie og Bjørnar Allgot, som senere ble publisert på nett. Foto: Erik M. Sundt

Et steg i riktig retning

I FORLIKET OM STATSBUDDSJETT FOR 2018 ER DET BESLUTTET
Å ØKE AVGIFTENE PÅ SUKKER, BRUS OG GODTERI. DET SYNS
DIABETESFORBUNDET ER SVÆRT POSITIVT.

Endelig! Dette er et kjempeløft for den norske folkehelse. Vi tror dette vil bidra til et lavere sukkerinntak i befolkningen, og det vil ha utelukkende positive effekter for vår helse. Dette er et viktig tiltak for å forebygge overvekt, fedme og diabetes type 2 i befolkningen, sier Bjørnar Allgot, generalsekretær i Diabetesforbundet.

Sammenhengen mellom sukkerinntak og utvikling av diabetes type 2 er helt uomtvistelig, til tross for at sykdommen er sterkt arvelig. Rundt 350 000 nordmenn har diabetes type 2, og halvparten av dem går rundt med sykdommen uten å være klar over det.

STOR SEIER

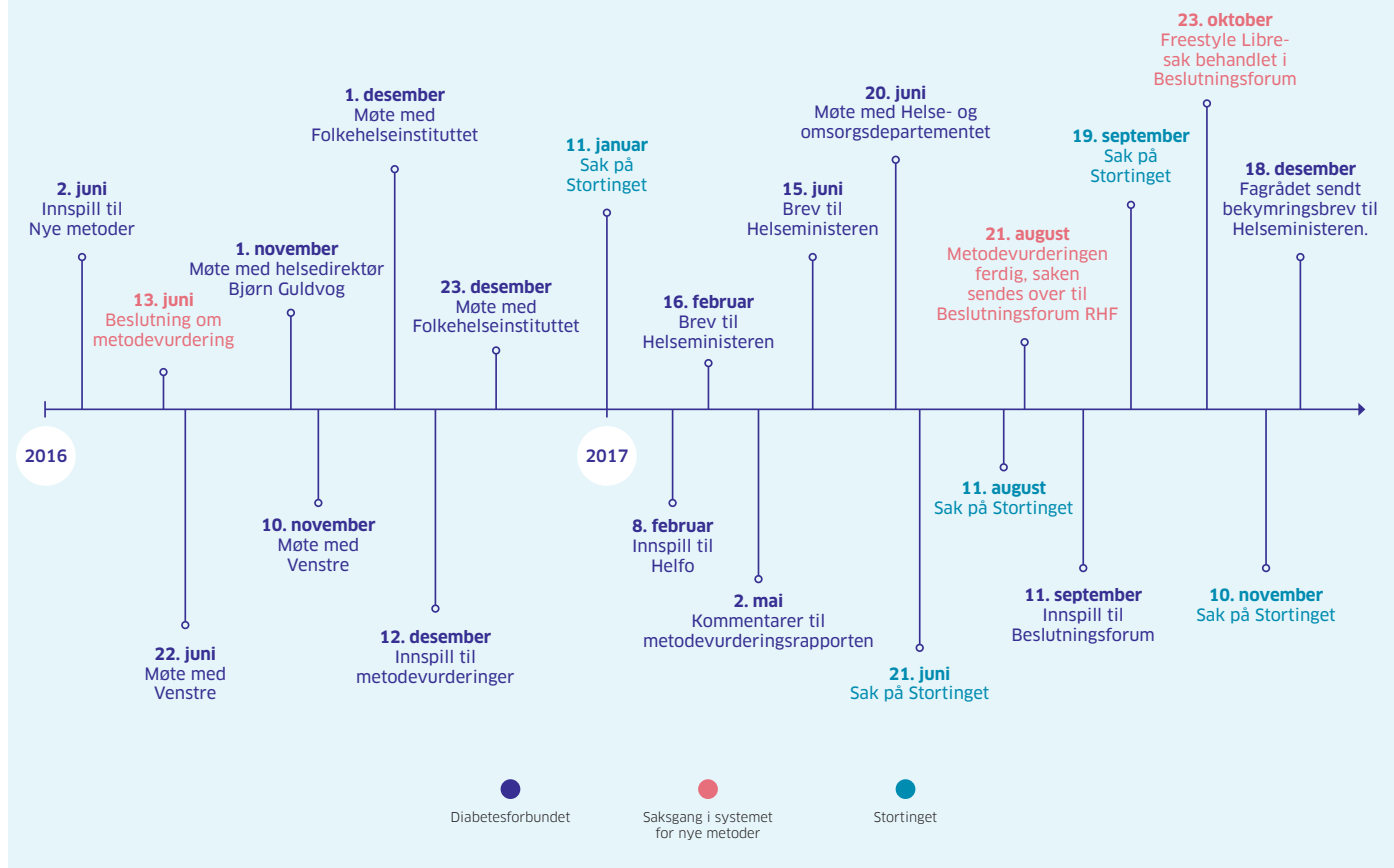
Studier viser at pris har stor innflytelse på matvanene våre, og Diabetesforbundet mener derfor at usunn mat bør være dyrere,

og sunn mat billigere. Generelt er grupper med lavere sosioøkonomisk status mer prissensitive. Også hos barn og unge har pris en effekt på forbruket.

Diabetesforbundet har stått i bresjen for økt bruk av prispolitiske virkemidler i folkehelsearbeidet, og ser den økte sukkeravgiften som en stor seier.

- Diabetesforbundet ønsker selvsagt ikke å være godteri-politi eller nekte folk å spise godteri. Men vi kan ikke stikke under teppet av høyt sukkerinntak og overvekt er blant de største triggerne for diabetes type 2, og økte avgifter vil forhåpentligvis gi lavere forbruk. Sykdommen har enorme menneskelige og samfunnsøkonomiske omkostninger, og vi er lettet for at myndighetene nå tar i bruk kraftige virkemidler i folkehelsearbeidet, sier Allgot.

Saksgang FreeStyle Libre – Tidslinje

Diabetesforbundet jobber aktivt for en løsning som er til brukernes beste. Her er de viktigste punktene gjennom 2017. *Illustrasjon: BLY*

Med FreeStyle Libre på agendaen

GJENNOM ÅRET HAR VI FÅTT MANGE HENVENDELSER OG ERFARINGER FRA MEDLEMMER OM FREESTYLE LIBRE OG ANDRE FLASH GLUKOSEMÅLERE (FGM). VI FØLGER SAKEN TETT, OG JOBBER FOR EN LØSNING TIL DET BESTE FOR BRUKERNE.

FreeStyle Libre er en sensor som måler glukosenivået, og som leses av trådløst. Det er i dag tilgjengelig for åpent salg, der de som vi bruke systemet må betale dette av egen lomme. Den årlige kostnaden i 2017 var den på omtrent 20 000 kroner.

I 2017 har vi jobbet hardt med å sette manglende refusjon for flash glukosemåleren FreeStyle Libre på den politiske dagsordenen.

For Diabetesforbundet er det et viktig prinsipp at alle skal ha tilgang til den samme behandlingen. Helsetjenesten i Norge skal være rettferdig. Vi kan ikke akseptere at Norge blir et samfunn der noen har råd til å kjøpe seg til bedre behandling enn andre.

Vi har derfor hatt utstrakt kontakt med stortingspolitikere i saken, som har medført at FreeStyle Libre har blitt drøftet i Stortingets spørretime en rekke ganger dette året.

Vi har også utøvd press mot myndighetene i form av eposter, brev og møter med Helse- og omsorgsdepartementet, Helse- direktoratet og Beslutningsforum.

Parallelt har vi synliggjort saken i våre kanaler, både i sosiale medier og i medlemsbladet og vi har drevet aktivt innsalg hos eksterne medier, som har gitt gode resultater.

Kampen fortsetter i 2018

Diabetesforbundet ønsker at FreeStyle Libre og andre fremtidige, lignende systemer skal komme på blå resept, og jobber for å påvirke myndighetene og beslutningstakere for at dette skal komme på plass.

I tiden framover vil det komme nye innovative systemer som vil gjøre diabeteshverdagen enklere. Vi må ha refusjons-systemer som sikrer at disse hjelpemidlene blir tilgjengelig for alle med diabetes i Norge, uavhengig av lommeboka.

Kampen er ikke over, men fortsetter til vi har fått gjennomslag hos myndighetene.

HVA HAR VI
GJORT?

To fagdager med stor bredde og tyngde

DIAGNOSTIKK OG BEHANDLING, PSYKISKE UTFORDRINGER OG SJELDNE KOMPLIKASJONER,
FØTTER OG KOSTHOLD, DIABETESTEAM, NY TEKNOLOGI, GAMLE KJENTE ... NASJONALT
DIABETESFORUM 26.-27. APRIL SAMLET 560 DELTAKERE PÅ GARDERMOEN.

«Diabetes – mange ansikter» var tittelen på 2017-utgaven av Diabetesforum, som for øvrig markerte 30-årsjubileum. Helse- og direktoratet var medarrangør for konferansen, og ny Nasjonal faglig retningslinje for diabetes var naturlig nok blant temaene. Tre internasjonale gjester «toppet» en lang liste over foredrags- holdere og presentatører, debattanter og samtalepartnere: Britiske Roman Hovorka snakket om kunstig pankreas, svenske Lena Hanberger presenterte hvordan det har vært jobbet for å få ned snitt-HbA1c ved barneavdelingene i Sverige, og lands- mannen Peter Adolffsson tok for seg erfaringer med kontinuerlig og flash glukosemåling. Den faglige bredden i deltakelse og

emner kom til uttrykk gjennom antallet fagseminarer og paralleller, henholdsvis 8 og 13.

Sentral i oppbyggingen av nasjonalt Diabetesforum har professor Knut Dahl-Jørgensen vært. Til sin egen store overraskelse ble han kalt opp på scenen under festmiddagen for å motta Diabetesforbundets hederstegn, gullnål med diamant. I begrun- nelsen ble det lagt vekt på at Dahl-Jørgensen «har gjort og gjør en innsats for alle med diabetes og for helsepersonell som arbei- der med diabetes langt utover det som kan forventes – og over en lang epoke».

Professor Knut Dahl-Jørgensen og forbundsleder Nina Skille sto får åpningen av Diabetesforum på Gardermoen. *Foto: Erik M. Sundt*

Verdens Diabetesdag 14. november

Blå bygninger og stands over hele landet

I FORBINDELSE MED VERDENS DIABETESDAG HAR DET BLITT EN TRADISJON Å LYSE OPP KJENTE BYGG, BROER OG KIRKER I BLÅTT. EN ANNEN POPULÆR AKTIVITET ER Å STÅ PÅ STAND.

- 1 Diabetesforbundet Arendal, Froland og Grimstad hadde stand på Amfi Arendal i samarbeid med Lions Club Arendal. Apotek 1 stilte også opp med blodsuktermåling for de som ønsket å sjekke blodsukkeret.
- 2 Diabetesforbundet Nord-Salten: Det var mange innom standen og vi målte blodsukker på mer enn 50 personer. Foto: DF Nord-Salten
- 3 Oddvar Haaland og Kari Elise Vikran på stand i Egersund. Etter 10 minutter var et nytt medlem vervet.
- 4 Trondenes Kirke i Harstad.
- 5 Diabetesforbundet Vennesla stod på stand.
- 6 Bybrua i Stavanger.
- 7 I Oslo ble Grand Hotel lyst opp i blått. Foto: Erik M. Sundt
- 8 Bølgen i Larvik ble lyst opp i blått.
- 9 Diabetesforbundet Øvre Eiker: Tillitsvalgte stod på stand på Apotek 1, Torgkvartalet, Mjøndalen, og på Eiker Senteret i Hokksund.

- Det er fantastisk gøy å vinne denne prisen, og det gir også en forventning til det videre arbeidet. Det aller gøyeste med forskningen er å finne noe nytt, sa Njølstad (midten). Her fotografert med Nina og Skille og Bjørn Allgot. *Foto: Erik M. Sundt*

Diabetesforbundets forskningspris etablert

PÅ VERDENS DIABETESDAG 2017 DELTE VI FOR FØRSTE GANG UT FORSKNINGSPRISEN.

PÅL RASMUS NJØLSTAD MOTTOK PRISEN PÅ KR. 100.000.

Det er en stor ære å motta denne prisen, og det setter også forventninger til videre forskning, sa Pål Rasmus Njølstad, rett etter å ha mottatt sjekken på 100.000 kroner fra forbundsleder Nina Skille og generalsekretær Bjørnar Allgot.

Forbundsleder Nina Skille og generalsekretær Bjørnar Allgot sto sammen på scenen foran 300 frammøtte som ønsket å hedre norsk diabetesforskning. Programmet gjennom ettermiddagen ble ledet av Katarina Flatland, som selv fikk diabetes type 1 i 2013.

- Diabetesforskningen som foregår i Norge er av svært høy kvalitet, men vi ønsker å øke volumet og oppmerksomheten på diabetesforskning. Prispengene skal gå til videre diabetesforskning, det gis nemlig minst støtte til diabetesforskning i Norden,

sa generalsekretær Bjørnar Allgot, før han og Skille lovpriste vinneren:

- Forskningen han gjør er i verdensklasse, og han er både nasjonalt og internasjonalt anerkjent. Han forsker hovedsakelig på diabetesgenetikk, og har funnet noen brikker i det store puslespillet som diabetes type 1 er.

Njølstad er professor i pediatri ved Universitetet i Bergen og har i mange år kombinert sin forskning med pasientbehandling som barnelege ved Haukeland universitetssykehus.

Hovedfokus i hans forskning er genetiske mekanismer og epidemiologi ved diabetes hos barn. Njølstad leder også KG Jebsens Senter for diabetesforskning ved Universitet i Bergen.

Forskningsnytt på EASD

11.-15 SEPTEMBER VAR DRØYT 15.000 FORSKERE, HELSEPERSONELL OG ANDRE SAMLET I LISBOA, PÅ EASD (EUROPEAN ASSOCIATION FOR THE STUDY OF DIABETES).

Fire av deltakerne var fra Diabetesforbundet: forbundsleder Nina Skille, generalsekretær Bjørnar Allgot og to fra forbundets kommunikasjonsenhet. Diabetesforbundet er fast på EASD-konferansen, som i 2017 ble arrangert for 53. gang.

– Dersom vi skal klare å få mer fokus på diabetes, må vi stå sammen i kampen. I dette samarbeidet må brukerperspektivet være sentralt, sa presidenten i EASD, Juleen R. Zierath, blant annet under åpningen av konferansen.

På EASD presenteres nytt fra hele spekteret av diabetesforskning, og 2017-utgaven i Portugals hovedstad hadde så mange som rundt 1200 presentasjoner til sammen. 15 av dem var norske – blant annet en posterpresentasjon av ROSA 4-undersøkelsen, om diabetes i primærhelsetjenesten. Andre norske poster-temaer var DIVID-studien om virus og betaceller, CVD-REAL-studien om effekten av en SGLT2-hemmer på hjerte- og karrisiko, og pandemisk influensa og etterfølgende diabetes type 1.

Presidenten i EASD, Juleen R. Zierath, sto for åpningen av EASD 2017 i Lisboa. Foto: Sven Grottdal

Populær og viktig øyebunnsfotografering

Kongsberg 22. april: Fagtema på årets fagkonferanse i Norges Optikerforbund var diabetespasienten. Generalsekretær Bjørnar Allgot åpnet konferansen og én hel dag var viet denne pasientgruppen hvor vi holdt foredrag.

På konferansen arrangerte også Optikerforbundet workshops for sine medlemmer, hvor disse fikk anledning til å prøve ut en ny prosedyre for synsundersøkelse. I den anledning inviterte vi noen av medlemmene våre til å stille som test-personer.

Dette var et svært nyttig samarbeid, og frister til ytterligere samarbeid mellom oss og Optikerforbundet.

MODIGE: Forbundsleder Nina Skille (t.v) og Ungdiabetes sin leder Vilde Olsson, oppfordret salen til å bli kjent med andre tillitsvalgte, knytte kontakter og utveksle gode ideer med hverandre. Foto: Kristin Øygard

Diabeteskonferansen 2017:

– Vi skal være hjelpsomme, troverdig og modige

ÅRETS STORE LÆRINGSARENA FOR TILLITSVALGTE, DIABETESKONFERANSEN, BLE SPARKET I GANG AV FORBUNDSLEDER NINA SKILLE OG LEDER FOR UNGDIABETES, VILDE OLSSON.

MÅLET ER Å INSPIRERE, OG NÆR 300 TILLITSVALGTE ER PÅ PLOSS.

I tradisjon tro startet Diabeteskonferansen med at det ble to lys tent på scenen av de to lederne:

- Vi tenner det ene lyset for kompleksiteten og alvoret med livet med diabetes, og det andre lyset tenner vi for mulighetene. Sammen for et godt liv med diabetes og et håp om ei framtid uten, sa Skille, og satte dermed Diabetesforbundets visjon på dagsorden:

- Vi skal være hjelpsomme, troverdige og modige, og denne helga skal vi ha et ekstra trykk på det siste, sa hun: Vær modig, ta kontakt med noen du ikke kjenner, sammen sitter vi på en enorm kunnskap, tanker og ideer vi kan dele med hverandre.

Nye hjelpemidler på dagsorden

En sak som har engasjert mange, både i og utenfor Diabetesforbundet den siste tiden, er tilgangen til tekniske hjelpemidler, som FreeStyle Libre og andre flash glukosemålere (FGM). På scenen var det også plass til et hjertesukk i den forbindelse, samtidig som det ble manet til kamp:

- Vår jobb er interessepolitikk, sikre god diabetesomsorg uansett hvor vi bor og uansett alder. Vi kjemper kampen for de som trenger det, og nå står kampen om ulike tekniske hjelpemidler, sa forbundslederen med klar adresse til helsemyndighetens sendrekthet i innføringen av nye hjelpemidler som FreeStyle Libre.

Variert program

Programmet til Diabeteskonferansen strekker seg over tre dager, og er variert og bredt. Her står temaer som marked og kommunikasjon, styrearbeid, minoritetshelse – og inkludering samt politisk arbeid på timeplanen.

I tillegg vil Diabetesforbundets fageksperter være til stede: Dr. philos Jon Haug, klinisk ernæringsfysiolog Anne- Marie Aas, overlege Lars Krogvold, spesialist i allmennmedisin og Diabeteslinjens fagekspert Kristian Furuseth, professor emeritus Ingvar Wilhelmsen og professor i psykologi Fanny Duckert, vil alle dele av sin kunnskap med Diabetesforbundets frivillige denne helgen.

Ungdom i fokus

Ungdomskonferansen avholdes samtidig som Diabeteskonferansen og bygger oppunder samarbeid mellom de unge og «de litt eldre». Det at de to konferansene foregår samtidig er Ungdiabetes' leder, Vilde Olsson, glad for:

- Det knytter vår organisasjon sammen på tvers av alder, fylkesgrenser og styreverv, der vårt felles arbeid står i fokus. Sammen jobber vi for diabetessaken, og sammen står vi sterkere!

Ungdiabetes avholder også sin årlige generalforsamling i løpet av helga, der valg og planarbeidet for det neste året er noe av det som står på agendaen.

Damene på Diabeteslinjen (f.v.) Gry Lillejordet, Frida E. Pettersen og Nina Rye (leder) Ikke tilstede: Linn Bjerke

Diabeteslinjen

DIABETESLINJEN ER DIABETESFORBUNDETS VEILEDNINGSTJENESTE SOM TILBYR PÅ TELEFON 815 21 948, CHAT OG NETT **DIABETES.NO/LINJEN** OG PÅ TRYKK I MEDLEMSBLADET DIABETES.

I TILLEGG HAR VI DIABETESLINJEN FACE2FACE SOM DRIVER OPPSØKENDE INFORMASJONSVIRKSOMHET I INNVANDRERMILJØER.

Diabeteslinjen har i 2017 hatt en 14 % økning i henvendelser fra året før. I 2017 kom 54 % av henvendelsene på telefon, 29 % på Chat, mens netthenvendelsene sto for 17 %. Det var totalt 3273 telefonhenvendelser i åpningstiden. Svarprosenten var 85.

Diabeteslinjen har vært på Twitter siden oktober 2010, og har nå 1220 følgere. Det tвитres om forskning, behandling, hjelpemidler, kosthold med mer. Medarbeidere på Diabeteslinjen

svarer også på aktuelle e-post og Facebook-henvendelser.

Diabeteslinjen kan svare på språkene norsk, engelsk, somali, arabisk og tyrkisk.

Ekspertpanelet består av tre leger, klinisk ernæringsfysiolog, farmasøyt og to psykologer (en på nett og en på telefon).

Diabeteslinjen får midler via statsbudsjettet og Diabetesforbundet.

Diabeteslotteriet

Det ble i 2017 solgt nesten 340.000 lodd, hvor om lag halvparten av disse ble solgt via Bistandshuset (telefonsalg) og nærmere 16.000 lodd solgt av lokal- og fylkeslag.

Ingen av de fire hovedgevinstene (reisegavekort til en verdi av 50.000 kroner) har blitt skrapet frem, mens det er seks glade vinnere av ny El-sykkel. Totalt har det gått med om lag 4.000 gevinster. Årets overskudd som går tilbake til Diabetesrelatert arbeid er på 3.2 mill. kroner.

Verdens diabetesdag 14. november:

Kvinner ekstra utsatt for hjerteproblemer

ÅRETS INTERNASJONALE TEMA ER KVINNEHELSE – I NORGE SATT VI HJERTET I FOKUS.

Kvinner med diabetes har markant høyere risiko for å få hjerteproblemer enn kvinner uten diabetes. I tillegg er symptomene på hjerteinfarkt hos kvinner med diabetes vagere og ikke like kjent som de mer tradisjonelle tegnene – som for

eksempel bryst smerter. Folderen om infarktsymptomer som ikke er like kjent som de mer tradisjonelle tegnene – som for eksempel bryst smerter. I forbindelse med dagen ble det produsert en folder som ble delt ut på stand og apotek over hele landet.

▲ Godt besøk på standen utenfor Stortinget på Verdens Diabetesdag 14. november 2017.

◀ Tar du vare på hjertet ditt? var spørsmålet gjengen fra sekretariatet stilte forbi passerende kvinner en tidlig morgen i forkant av Verdens Diabetesdag 2017. Brosjyrene om kvinners symptomer på hjerte- og karsykdommer ble tatt svært godt imot av kvinner i alle aldre.

◀ Ta vare på kvinnens hjerte, var oppfordringen da vi delte ut brosjyre om kvinners symptomer på hjerte- og karsykdommer på Verdens Diabetesdag.

Diabetes på tegnebrettet

I 2017 BLE VI FERDIGE MED FEM NYE «TEGNEBRETT», DENNE GANGEN MED TEMAENE DIABETES TYPE 1, DIABETES TYPE 2, HØYT BLODSUKKER, LAVT BLODSUKKER OG DIABETES PÅ REISE.

Prosjektleder var Tea Kristiansen, og illustrasjonene er tegnet av Esther Buchmann. Filmene finnes på norsk, engelsk, somali, arabisk og urdu. Stemmene du hører i filmene er Tea Kristiansen på norsk, Marianne Lande-Sudall på engelsk, Shaista Ayub på urdu, Nour AlHouda ThayThay på arabisk og Nasro Hussein Mahamed på somali. Nour og Nasro jobber til vanlig i Diabeteslinjen Face2Face, og det var flott at de kunne delta i dette prosjektet også!

Tegnebrettene er fin og lystbetont kilde til diabetesinformasjon for alle, og gjør diabetesinformasjon lett tilgjengelig.

Filmene er tilgjengelige for alle, og du finner dem blant annet på Diabetesforbundets YouTube-kanal: [youtube.com/diabetesforbundetN](https://www.youtube.com/diabetesforbundetN)

Deltakere på matkurs høsten 2017

Innvandrerhelse i Diabetesforbundet

DIABETESFORBUNDET ARBEIDER AKTIVT MED Å OPPSØKE PERSONER MED MINORITETSBAKGRUNN OG ØKE KUNNSKAPEN BLANT DISSE. INFORMASJONSARBEID OM DIABETES RETTET MOT DENNE GRUPPEN ER RESSURSKREVENDE DA DET KREVES OPPSØKENDE ARBEID.

Faktorer som språkvansker, kulturelle forskjeller, myter, manglende kunnskap og helsevitenskap samt analfabetisme gjør at vi må drive med nybrottsarbeid for å nå frem med budskapet.

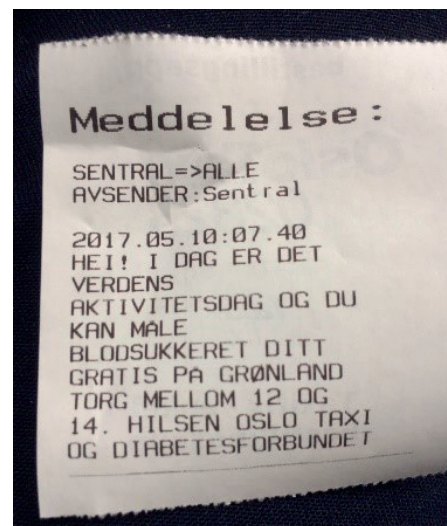
For å kunne nå frem til ulike språk- og kulturelle miljøer har Diabetesforbundet ansatt veiledere med ulik bakgrunn som sammen danner «Diabeteslinjen face2face». I 2017 har face2face bestått av 6 veiledere, hvor en av veilederne har vært på praksis-plass fra NAV. Veilederne har ulik helsefaglig og kulturell kompetanse med bakgrunn fra somali-, urdu- og arabisktalende miljøer. Dette er grupperinger som også statistisk sett er mer utsatt for diabetes type 2, og hvor vi ser at forebygging er viktig. Veilederne fungerer som «døråpnere» til sine språkmiljøer, kjenner til ulike møtesteder og får lettere innpass blant likesinnede.

I 2017 har face2face oppsøkt i underkant at 6000 personer med minoritetsbakgrunn. 84 ulike møteplasser har mottatt besøk, en dobling av antall møteplasser fra 2016. Eksempler på opp-

søkte møteplasser er religiøse steder som templer og moskeer, frisklivssentraler, ulike innvandrersamfunn, norskskoler, kulturelle grupper og større arrangementer som Melafestivalen og andre steder hvor personer med minoritetsbakgrunn treffes. Face2face har lagt stor vekt på offentlig-frivillig samarbeid og har blant annet jobbet mye med Frisklivssentralen på Sagene som har igangsatt kurs for somali- og urdudalende personer. Kursene ble gjennomført i 2016 og deretter oppfølgingskurs i 2017, noe som har vært stor suksess. Face2face har også jobbet tett med voksenopplæringsstrene i Oslo, Akershus og Østfold og ser nytten av å besøke steder hvor det er behov for helseinformasjon. Rektorene på alle skolene er også svært fornøyd med besøk fra Diabetesforbundet hvor veilederne blant annet kan komme med informasjon om diabetes og ramadan. Kulturtilpasset informasjon er svært viktig slik at mottaker forstår, men også slik at mottaker kjenner seg igjen i innholdet.

Stand Melafestivalen august 2017

Våren 2017 var preget av informasjonsvirksomhet rettet mot den muslimske befolkningen i Oslo, Akershus og Buskerud med fokus på informasjon rundt ramadan og diabetes. Veilederne i face2face vært tilstede på ulike moskeer for å dele ut informasjonsmateriell og holdt foredrag. I tillegg jobbet face2face også tett med Helseforum for kvinner hvor det ble holdt en rekke foredrag om faste og diabetes. Vi ser at temaet trekker svært mange deltakere og at informasjonsbehovet er stort.

I tillegg ble verdens aktivitetsdag markert i mai 2018 i samarbeid med Oslo taxi og Oslo universitetssykehus. En beskjed om gratis blodsuktermåling på Grønland ble sendt ut til alle drosjesjåfører i Oslo Taxi og informasjon om aktivitet ble delt ut både ved Grønland og Ullevål sykehus.

Høsten 2017 har face2face også vært involvert i prosjektet «Sunn Start» i samarbeid med Ressurscenteret for migrasjons-helse, Høyskolen i Oslo og Akershus og Ila asylmottak. Sammen

med frivillige fra Diabetesforbundet gjennomførte prosjektgruppen et matkurs med mål om å tilby varige, praktiske og teoretiske aktiviteter med fokus på mat og helse. 15 deltakere fra Ila asylmottak var med og aktiviteter varierte fra teori i matbutikk til matlaging på Sagene skole.

For første gang, i november 2017 arrangerte Diabetesforbundet en åpen helsedag for kvinner. Dette var i samarbeid med Norske Kvinners Sanitetsforening og Røde Kors Oslo. Der fikk kvinnene informasjon av tverrfaglig helsepersonell og mulighet til å måle blodsukker, kolesterol og øyebunnsundersøkelse helt gratis. Arrangementet var svært populært og rundt 180 kvinner var tilstede.

Ansatte i face2face har i 2017 fokusert på områder i Buskerud, Akershus, Østfold og Oslo. Dette er områder med flest personer med minoritetsbakgrunn bor og oppholder seg.

RASKE FAKTA

- Forekomsten av – og risikoen for – diabetes type 2 er mange ganger høyere hos personer fra Asia og Afrika
- Personer med minoritetsbakgrunn og diabetes får sykdommen tidligere og har dårligere blodsukkerkontroll sammenlignet med etnisk norske personer med diabetes
- Begrensede norskkunnskaper og få tilrettelagte kurs kan være årsaken til at personer med minoritetsbakgrunn deltar i liten grad på startkurs for personer med diabetes
- Dårlig etterlevelse av råd og behandling som blir gitt av helsepersonell
- 90 % av pakistanske kvinner i Oslo er i risikozonen for å få diabetes type 2
- Det blir flere eldre innvandrere med diabetes i årene som kommer
- Det er også en økt forekomst av svangerskapsdiabetes i denne gruppen

NB!

For å få til likeverdige tilbud for personer med innvandrerbakgrunn har vi fokus på flere målgrupper og tiltak under de enkelte målgrupper.

NB!

Strategi for innvandreres helse (2013–2017) understreker viktigheten av målrettet innsats for å nå denne gruppen. Et tiltak i strategien har vært å styrke Diabetesforbundets arbeid mot personer med innvandrerbakgrunn.

Likefamilier: Erfarne likepersoner fra Rogaland møttes til erfaringsutveksling i november. Foto: Martine Hemstad Lyslid

Likepersoner og likefamilier klare for oppdrag!

DIABETESFORBUNDET HAR MANGE FRIVILLIGE, DERIBLANT OVER 100 LIKEPERSONER OG 40 LIKEFAMILIER SOM ER KLARE FOR OPPDRAG.

Våre likefamilier og likepersoner har fått opplæring i å ha denne rollen. De har undertegnet et taushetsløfte og har bearbeidet den første opplevelsen med å få diabetes. Likefamiliene har alle barn som har hatt diabetes i mer enn to år, og de er i alderen 3 til 18 år. Likepersonene har enten type 1, type 2 eller LADA.

I 2017 ble det holdt kurs i Hordaland og Rogaland hvor erfarne likepersoner var samlet for å utveksle erfaringer og bli bedre på

akkurat det å snakke med andre. I tillegg ble den årlige likefamilie-samlingen avholdt i november. Der fortalte flere at da deres barn fikk diagnosen, var det et stort savn å ikke kunne snakke med noen som har opplevd det samme – altså en likefamilie.

Kontaktinformasjon til våre likepersoner og -familier, som er bosatt over hele landet, er nå tilgjengelig på diabetes.no. I tillegg setter Diabetesforbundet familier og personer i kontakt med hverandre.

Jobber med hjertet for barn og familier

NASJONALT BARN- OG FAMILIEUTVALG FOR PERIODEN 2016-2018 GJENNOMFØRTE TO HELGEMØTER I 2017.

DE HAR DISKUTERT OG GITT INNSPILL TIL ARBEIDET SOM GJØRES OVERFOR BARN OG FAMILIER.

Utvalget har blant annet bidratt i planleggingen og gjennomføringen av tre arrangementer:

- sommerleir for barn (10-14 år)
- samling for de aller minste på Hunderfossen (0-6 år)
- egen samling for barne- og familiekontakter på Diabetes-konferansen.

Øyvind Skråmestø fra Hordaland er leder av nasjonalt BFU. Med seg i utvalget har han nestleder og sentralstyremedlem Beate Banne fra Finnmark.

I 2017 har utvalget bestått av:

Linda Tuntland fra Rogaland

Karen Rose Revheim fra Hordaland

Gry Brun-Blåbærvik fra Sør-Trøndelag

Monika Hansvik fra Nord-Trøndelag

Engasjerte foreldre møttes i Oslo i september (f.v.): Torunn Arntsen Sajjad, Linda Tuntland, Karen Rose Revheim, Cato Hekkilæ, Gry Brun-Blåbærvik, Øyvind Skråmestø, Beate Banne og Jeanette Grøstad (med insufanten).

Foto: Anette Skomsøy

Anne Stifjell fra Nordland

Cato Hekkilæ fra Finnmark

Torunn Arntsen Sajjad fra Akershus (ressursperson på minoritetsfeltet)

Jeanette Grøstad (Ungdiabetes)

De fleste i utvalget har selv barn med diabetes, og flere engasjerer seg også lokalt som barne- og familiekontakter.

Små og store deltakere fra samlingen for de aller minste på Hunderfossen i september. Foto: Øyvind Skråmestø

Fant en venn på Hunderfossen

16 BARN MED DIABETES OG DERES FAMILIER VAR SAMLET PÅ HUNDERFOSSEN 7.-10. SEPTEMBER. FOR TREDJE GANG ARRANGERTE DIABETESFORBUNDET SAMLING FOR DE ALLER MINSTE BARN.

Eventyrlige omgivelser var rundt 60 personer – små og store – samlet til en langhelg fylt med erfaringsutveksling, lek og moro, faglig påfyll og sosial hygge. Nye vennskap ble knyttet, og det var gøy å kjøre karusell og bil i Hunderfossen familiepark på lørdagen.

En uke med aktiviteter og mestring:

Gøy på sommerleir

DET BLE MYE LEK, MORO OG LÆRING PÅ DIABETESFORBUNDETS SOMMERLEIR FOR BARN MELLOM 10 OG 14 ÅR, SOM BLE ARRANGERT PÅ TJØME 26.-30. JUNI.

Den svenske skiløperen, Robin Bryntesson, inspirerte med sin historie om hvordan han ble eliteidrettsutøver med diabetes type 1.

Zip-line var en av aktivitetene på årets sommerleir for barn mellom 10 og 14 år.

Til sammen 42 barn fra hele landet var samlet på Heia Eidene, og med strålende sol hele uken ble både strand- og skogsaktivitetene en suksess. Zip-line, pil og bue, båttur i skjærgården og hopping fra brygga var populære aktiviteter under uka.

Med Bryntesson fikk deltakerne bryne seg på mye fysisk aktivitet, bl.a. stavgang.

Deltakerne, som var mellom 10 og 14 år, fikk også besøk av Katarina Flatland som delte av sine erfaringer om det å leve med diabetes, åpenhet og mestring.

Ungdiabetes:

Nådde målet om Gaustatoppen

PÅ EN AV HØSTENS FINESTE DAGER BESTEG 15 AV UNGDIABETES SINE MEDLEMMER GAUSTATOPPEN MED SINE 1883 MOH.

Sola skinte, og utsikten over en sjettedel av Norge var upåklagelig.

Turen var en del av den årlige Diabetes-weekend som arrangeres av Ungdiabetes. I tillegg til å gå på tur sammen, ble vi klokere på vår egen diabetes gjennom foredrag med lege Hans Jacob Bangstad og erfaringsutveksling.

Bålkos, quiz og ikke minst et inspirerende foredrag med eventyrer Markus Wegge, som selv har diabetes type 1, sto også på programmet. Litt solbrente, støle og et par gnagsår rikere dro deltakerne hvert til sitt på søndag etter ei veldig fin helg sammen.

Sjekk ut @ungdiabetesnorge på instagram for flere bilder fra helga.

Viktig med lokale aktiviteter

Hovedoppgaven til Ungdiabetes er å arbeide for at ungdom med diabetes skal leve et langt og godt liv med sin diabetes. Dette gjøres blant annet ved å støtte Ungdiabetes i fylkene og fylkesstyrene i deres arrangementer for ungdom. Ungdiabetes nasjonalt klarer bare å nå et lite utvalg av medlemmene ved å arrangere Diabetesweekend, samling for unge med diabetes type 2 eller konferansene for de tillitsvalgte. Derfor er det viktig å opprette og opprettholde tilbud til unge med diabetes i fylkene, slik at vi kan nå en størst mulig del av målgruppen vår. På denne måten kan vi gi flest mulig sjansen til å delta på kurs og gi erfaringsutveksling som kanskje kan være vel så viktige som legekonsultasjoner i behandlingen av sin diabetes.

I løpet av 2017 har Ungdiabetes nasjonalt arbeidet med å

hjelpe i gang Ungdiabetes i fylkene som har startet opp, og fulgt opp de som har holdt på en stund. Det nasjonale styret har bidratt med å påvirke til etablering av Ungdiabetes i de fylker hvor dette ikke allerede er/var etablert, og det har i år blitt aktivitet i noen fylker som tidligere har vært uten et Ungdiabetes-tilbud. Vi har også gitt råd og veiledning slik at Ungdiabetes i fylkene har kunnet gi et best mulig tilbud til ungdommer med diabetes i deres lokalmiljø.

Vi har holdt kontakt via mail og telefon, deltatt på årsmøter og arrangementer i fylkene, og invitert de tillitsvalgte til våre konferanser for å sørge for at disse holdes oppdatert på hva som skjer, og gi dem erfaringer som de kan ta med seg tilbake til sine fylker.

Mange aktiviteter for ungdom

GJENNOM ÅRET HAR DET VÆRT MANGE AKTIVITETER FOR OG AV UNGDOM I REGI AV UNGDIABETES. HER ER NOEN AV ARRANGEMENTENE SOM VÆRT HOLDT I 2017.

Mars/april 2017: Ledertrening for ungdom. Hele gjengen samlet og forevignet med selfie.

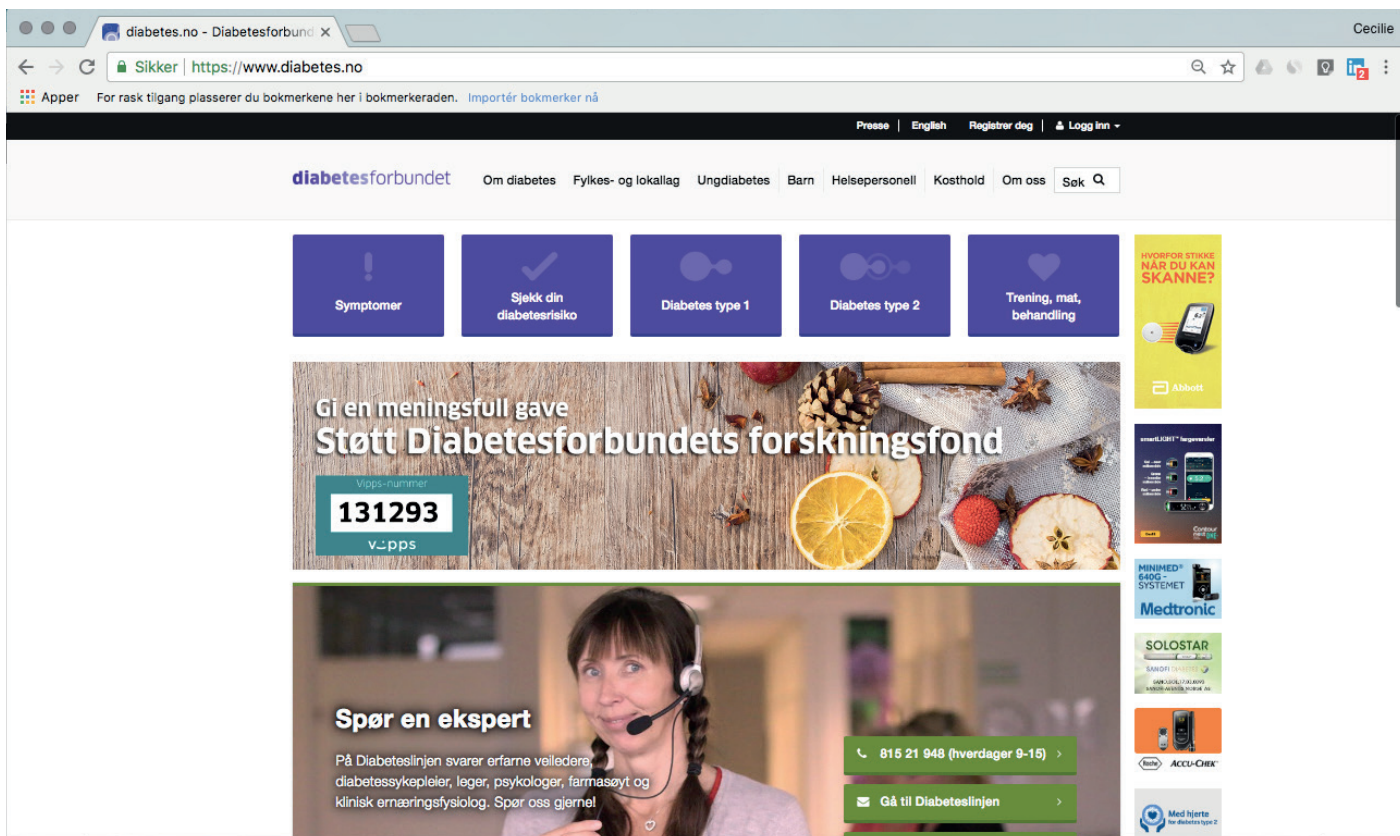
Mars/april 2017: Ledertrening for ungdom. Deltakerne fikk kjørt seg på trening med Kristin. Foto: Kristin Øygard

Januar 2017: Samling for unge med diabetes type 2. Foto: Mathilde Natlandsmyr

Oktober: Generalforsamling

Diabetes.no mot nye høyder

STATISTIKKEN FOR NETTSIDENE VÅRE VISER SVÆRT HYGGELIGE TALL FOR 2017 OG GODE TENDENSER FOR ÅRET SOM KOMMER.

I mars 2016 fikk Diabetesforbundet nye nettsider tilrettelagt for nettbrett og mobil. Samtidig omstrukturerte vi sidene, så det skulle bli enklere å finne frem for både tillitsvalgte så vel som for besøkende. Statistikken for 2017 bekrefter at vi gjorde mye riktig for snart halvannet år siden.

NY REKORD I ANTALL LESERE

I løpet av 2017 hadde diabetes.no 2,6 millioner unike sidevisninger. Det er en økning på 700.000 fra 2016.

Diabetesforbundet har i samarbeid med Helsedirektoratet utviklet en annonsekampanje for å ta testen «Sjekk din diabetesrisiko». Kampanjen har gått jevnt i hele 2017 og 145.000 personer har gjennomført testen. Det er en økning på 75 % flere personer som har tatt testen, enn året før. Vi ser også at de som har tatt testen, går videre inn på nettsidene og leser om: (i kronologisk rekkefølge med mest lest øverst):

- hvordan redusere risiko
- symptomer
- om diabetes type 2
- diabeteslinjen
- kosthold

HVEM - HVA - HVOR

Rundt 75 % av brukerne av diabetes.no er kvinner i alderen, 25-54 år, og flest i aldersgruppen 25-34 år. Disse kvinnene bor i all hovedsak i Oslo, Akershus og Hordaland.

Diabetes.no hadde nesten 3,5 millioner sidevisninger i 2017. På 10-på-topp-listen over hva de leser, er det om symptomer på diabetes, om diabetes type 1 og type 2, kosthold og høyt/lavt blodsukker.

I 2017 var det nesten dobbelt så mange besøkende fra mobiltelefon i stedet for pc når de besøker diabetes.no.

Opplyftende leserundersøkelse for medlemsbladet

MEDLEMSBLADET DIABETES ER BÅDE EN VIKTIG INFORMASJONSKILDE OG EN VIKTIG MEDLEMSFORDEL, VISTE EN LESERUNDERSØKELSE.

De to medlemsbladene Diabetes og Diabetesforum (for helsepersonell) skal gjøres bedre. Som ledd i produktutviklingen ble det gjennomført en stor leserundersøkelse i september – med god tilbakemelding og mye nyttig informasjon.

Leserundersøkelsen handlet bare om Diabetes, og tilbakemeldingen var like klar som gledelig: Bladet er den viktigste informasjonskilden om diabetes – og også den største medlemsfordelen:

- 74 % svarte at de vanligvis bruker bladet til å finne informasjon om diabetes.
- 48 % svarte at bladet var den viktigste informasjonskilden.
- 78 % oppga bladet som viktig for sitt medlemskap – rundt halvparten av dem svarte «svært viktig».
- 77 % leser alle utgavene.
- 49 % leser bladet samme dag som det de får det.

Hva så med hvordan bladet oppfattes? Og hva ønsker leserne seg mer av?

- 70 % føler seg oppdatert, 28 % motivert og 25 % inspirert etter å ha lest bladet.
- Troverdige, nyttige, oppdaterte, viktige og grundige er ordene som scorer mest når det spørres om hvilket ord som passer best til bladet.
- Forskning, nytte/praktiske råd, nyheter og medisiner topper oversikten over temaer det ønskes mer av.

Leserundersøkelsen ba også om terningkast. Nesten halvparten kastet en 5-er, og gjennomsnittet endte på 4,6.

Redaksjonen har med dette fått et godt grunnlag for å jobbe videre med produktutvikling, med klare svar på de spørsmålene som ble stilt. Nye blader blir sjøsatt i september 2018, samme måned som Diabetesforbundets 70-årsjubileum.

Diabetes anno 2017

Diabetes anno 2006

Troverdig helseaktør i presse og sosiale medier

G Gjennom året hadde vi flere store saker i media, og vi øker antall redaksjonelle saker hvert år, en utvikling vi liker! Redaksjonell omtale har høy troverdighet og er mye mindre kostbart enn betalt markedsføring. Hele 961 ganger figurerte Diabetsforbundet i norske medier i 2017.

I 2017 var det saker om oppdaget diabetes type 2 som dominererte, i tillegg til regjeringens diabetesplan, Verdens diabetesdag og tilgang på nye hjelpemidler som Dexcom 5 og Freestyle Libre. I år igjen var det flest oppslag i Hedmark og riksmidier, og for første gang er det like stor dekning i nettaviser som papiraviser.

Sosiale medier er en god arena for å dele nyheter, drive bevisstgjøringsarbeid og gi nyttig info for personer som er interessert i diabetes. Politiske saker som tilgang på nye hjelpemidler som Dexcom 5 og Freestyle Libre skapte mye engasjement i året som gikk. Poster om samhold og fellesskap er generelt svært populære, og de genererte mye deling, spesielt i forbindelse med insulinets dag 11. januar og Verdens diabetesdag 14. november. Innlegget med størst rekkevidde i 2017 var imidlertid en grafisk poster om føling, hva symptomene er og hva de rundt kan gjøre – en kampanje der følgerne våre ble oppfordret til å dele med sine venner.

Du kan være én av 200.000 nordmenn som har diabetes uten å vite det

Diabetesstype lei av å få skylden for sykdom

1 AV 3 VET IKKE AT DE HAR DIABETES

Barn med diabetes skal få ny blodsukkermåler

KARI VAR TRØTT OG SLAPP I TO ÅR

16. august 2017 kl. 11:16 Forskjeller i diabetesbehandling - Forekomsten av og risikoen for diabetes type 2 er mange ganger høyere i store grupper av personer med innvandrerbakgrunn enn i den etnisk norske befolkning skriver Diabetsforbundet i en pressemelding. Forbundet lanserer ny rapport onsdag.

Derfor så Borre kirke blå ut i går kveld

Dagens Medisin Nyheter Debatte DM Arena DMTV Om Dagens Medisin

Derfor så Borre kirke blå ut i går kveld

Dagens Medisin Nyheter Debatte DM Arena DMTV Om Dagens Medisin

Derfor så Borre kirke blå ut i går kveld

Dagens Medisin Nyheter Debatte DM Arena DMTV Om Dagens Medisin

Vi fortsetter å vokse i sosiale medier.

Per 5. januar 2018 hadde vi: 30.862 følgere på Facebook 4755 følgere på Instagram 3232 følgere på Twitter

Ungdiabetes:

- 1458 følgere på Instagram
- 2422 følgere på Facebook

A collage of news articles and photos. The main article is titled "Sykler for alle barna med diabetes type 1" and features a photo of a cyclist. Other snippets include "Kan jeg få diabetes?" and "Pasienter etterlyser ny blodsukkermåler".

Diabetesforbundet
Published by Nina Rye [?] · 6 December 2017 ·

Hva ønsker du deg til jul for å gjøre ditt diabetesliv bedre eller enklere? Vi skal sende en hilsen til Helse- og omsorgsministeren, kan du hjelpe oss å fylle ut julekortet? - Klikk på bildet for å fylle ut kortet!

Til **Bent Høie**.....
Fra **Nina (11 år)**.....

Jeg ønsker meg så veldig Freestyle Libre på refusjon til jul, fordi den har hjulpet meg med å få ned blodsukkeret så mye.

Ønskeliste moderne diabetesteknologi
Hva ønsker du deg til jul for å gjøre ditt diabetesliv bedre eller enklere? Vi skal sende julekort til Helse- og omsorgsminister Bent Høie med sitater og historier fra dere som lever med diabetes. Mye moderne diabetesteknologi er lite tilgjengelig for...
DOCS.GOOGLE.COM

17,857 people reached

463 ønsker på 48 timer! Stort engasjement tidlig i desember da vi spurte følgerne våre hva de ønsker seg for å gjøre diabeteslivet sitt bedre eller enklere.

Diabetesforbundet
15 January at 12:59 ·

Før jul spurte vi følgerne våre på Facebook hva de ønsker seg for å gjøre diabeteslivet sitt bedre eller enklere. Vi fikk inn 463 ønsker på 48 timer. Mange skrev rørende historier om hvordan det er å leve med diabetes, både som pårørende og for den som har det. I videoen under har vi gitt ansikt til tre av ønskene som kom inn.

Vi spurte våre følgere hva de ønsker seg for et enklere eller bedre diabetesliv.

14k Views
Like Comment Share
326
110 shares

Mange skrev rørende historier da vi før jul spurte følgere på Facebook om hva de ønsket seg for å gjøre diabeteslivet sitt bedre og enklere. Vi spilte inn en film om dette, og la ut på Facebook. Filmen har hatt over 14.000 visninger.

Når insulin, mat og kropp er ekstra vanskelig

LITE KUNNSKAP OM DYNAMIKKEN MELLOM DIABETES OG SPISEFORSTYRRELSER.

Diabetes og spiseproblemer må sees i sammenheng både i forebyggingsarbeid og i behandling.

Det er dessverre lite kunnskap om dynamikken mellom disse og mange erfarer at behandlingen de får er mangelfull og det er vanskelig å få god hjelp.

Mange unge søker også informasjon om dette, men det finnes lite kunnskap og informasjon om dette temaet. På bakgrunn av dette og etterspørsel fra både brukere, pårørende og helsepersonell ble det søkt om midler fra ExtraStiftelsen til utvikling av informasjonsbrosjyre og film.

Materiellet fokuserer på 4 hovedtemaer:

1. Forholdet du har til insulin og stabilisering av blodsukkeret
2. Maten du spiser
3. Forholdet du har til kroppen din
4. Tankene du har om deg selv - selvfølelse

Informasjonsmateriellet har blitt svært godt mottatt, både i organisasjonen, på ulike helseinstitusjoner og hos andre relevante organisasjoner.

Prosjektet videreføres ved at brosjyren vil distribueres til nye institusjoner og er tilgjengelig for bestilling på diabetes.no. Filmen skal brukes videre på nett, i sosiale medier og under temakvelder i organisasjonen slik at man kan lære mer.

I tillegg skal vi gjennom 2018 arrangere fagdager for helsepersonell om diabetiske spiseforstyrrelser, gjennom et samarbeid mellom Regional avdeling for spiseforstyrrelser ved OUS og Diabetesforbundet.

Erik og Rita Wahl mistet datteren:

Sendt hjem fra legevakten – døde av ketoacidose

Christine (19) ble sendt hjem fra Legevakten med Paracet og beskjed om å hvile og sove. Stress og panikkangst, mente legen. Under et døgn senere fant foreldrene henne livløs i sengen – død av ketoacidose.

Av Sven Grotdal

Diabetes.no onsdag 5. april 2017: Christine ble bare 19 år gammel. En blodprøve kunne ha reddet livet hennes.

Kampanje rettet mot legevakter

UKEN FØR PÅSKE 2017 SENDTE DIABETESFORBUNDET BREV TIL ALLE LANDETS LEGEVAKTER MED FØLGENDE OPPFORDRING: MÅL BLODSUKKERET! DET TAR BARE 10 SEKUNDER – OG KAN REDDE LIV.

Legevaktene har fått denne plakaten som beskriver symptomene på ketoacidose (syreforgiftning). Bakgrunnen for utsendelsen er at det har forekommet dødsfall på grunn av ketoacidose, i tillegg til de stadige henvendelsene Diabetesforbundet mottar fra medlemmer som ikke får tilstrekkelig hjelp på legevakten når det høye blodsukkeret ikke går ned.

Ketoacidose kan også være tegn på ukjent diabetes type 1, og er svært enkelt å diagnostisere. Christine (19 år) ble sendt hjem fra legevakten med symptomene på syreforgiftning. I tillegg til Paracet, fikk hun beskjed om å sove og hvile. Dagen etter var Christine død – obduksjonen viste ukjent diabetes type 1. Dessverre er ikke Christines historie unik. Vi må sammen sørge

for at dette aldri skjer igjen. Les historien om Christine på diabetes.no.

Diabetes type 1 er en vanlig sykdom som alle legevakter burde ha god kjennskap til. Likevel hører vi hvert år flere historier om personer med kjent eller ukjent diabetes type 1 som ikke blir tatt på alvor. Helsepersonell er en viktig del av livet til personer med en kronisk sykdom, enten det er ordinær oppfølging eller akutt, livsviktig hjelp. At vi ikke har flere å miste, er vi overbevist om at både Diabetesforbundet og alle legevakter i Norge er enig i. Derfor oppfordret vi alle legevakter til å måle blodsukkeret heller en gang for mye enn for lite. Det tar bare 10 sekunder – og kan redde liv.

Generalsekretær Hroar Thorsen i Lions Norge, forbundsleder Nina Skille og generalsekretær Bjørnar Allgot i Diabetesforbundet.

Nytt liv i gammelt samarbeid

DIABETESFORBUNDET OG LIONS NORGE UNDERTEGNET 13. NOVEMBER EN FELLES
INTENSJONSAVTALE MED ØNSKE OM TETTERE SAMARBEID.

Med avtalen uttrykker begge organisasjonene et felles mål om økt fokus på diabetes.

- Lions Norge vil oppfordre våre lokale klubber til å samarbeide med lokallagene til Diabetesforbundet, sier Hroar Thorsen, generalsekretær i Lions Norge.

På 1980-tallet var det et tett samarbeid mellom Diabetes-

forbundet og Lions, som blant annet var aktive i etableringen av flere lokallag rundt om i Norge.

- Vi deler en felles historie og vi er glade for at samarbeidet nå er gjenopptatt, sier Nina Skille, forbundsleder i Diabetesforbundet.

Lions Clubs International vedtok i juli på sin internasjonale kongress å satse på diabetes globalt også.

NYTT ARBEID: Helseminister Bent Høie samlet NCD-alliansen til møte mandag. Bjørnar Allgot, fremst til venstre. Foto: Målfrid Bordvik, Dagens Medisin

Starter arbeidet med ny folkehelse-strategi

FOR FØRSTE GANG BLIR PSYKISK HELSE INKLUDERT I STRATEGIEN SOM SKAL REDUSERE TIDLIG DØD AV IKKE-SMITTSOMME SYKDOMMER.

[Dagensmedisin.no] – Vi starter arbeidet med en ny NCD-strategi, sier helseminister Bent Høie til Dagens Medisin.

Mandag hadde han møte med den norske alliansen for ikke smittsomme sykdommer (NCD), som består av Kreftforeningen, Diabetesforbundet, Landsforeningen for

hjerter- og lungesyke, Nasjonalforeningen for folkehelse og Rådet for psykisk helse. Her ble nyheten tatt godt imot.

– Vi er veldig glade for at det kommer en ny strategi, og at vi er invitert med på laget. Ingen regjering kan løse dette alene, og det er ganske unikt i internasjonal sammenheng at vi får til dette samarbeidet, sier Bjørnar Allgot, generalsekretær i Diabetesforbundet.

Psykisk helse inn i alliansen mot ikke-smittsomme sykdommer

Rådet for psykisk helse er tatt opp i den norske NCD-alliansen. Alliansen har til nå bestått av Diabetesforbundet, Kreftforeningen, Landsforeningen for hjerter- og lungesyke (LHL) og Nasjonalforeningen for folkehelsen, og har som mål å bekjempe forekomsten av ikke-smittsomme sykdommer.

Rådet for psykisk helse er nå med i alliansen av organisasjoner som representerer de største ikke-smittsomme sykdommene i Norge.

I dagens samfunn er det en stadig større erkjennelse av, og aksept for, at alle mennesker har en psykisk helse. At Rådet for psykisk helse nå innlemmes som fullverdig alliansepartner i den norske NCD-alliansen vil styrke arbeidet for å bekjempe ikke-smittsomme sykdommer i Norge og verden forøvrig.

Er kronikerne taperne i helsekøen?

- VI FRYKTER AT KRONIKERNE BLIR TAPERNE I HELSEKØEN, FORDI SYKEHUSENE PRIORITERER DE NYHENVISTE FOR Å KOMME BEDRE UT PÅ VENTELISTESTATISTIKKEN, SA FFOS LEDER LILLY ANN ELVESTAD I ÅPNINGEN AV DEBATTEN OM SYKEHUSENES PRIORITERINGER.

Elvestads frykt ble i stor grad bekreftet, da enigheten om at oppfølgingen av kronikere ikke blir prioritert, var bred både blant fagarbeiderne og politikere.

Det var Diabetesforbundet, FFO, Norsk Eplepsiforbund, MS-forbundet og Norsk Revmatikerforbund som hadde invitert til debatten «Det som telles, teller» i formiddagstimmene i under Arendalsuka i dag.

Våren 2017 la Helsedirektoratet fram en rapport som blant annet slår fast at flere får hjelp og pasienter venter kortere enn før på behandling. Like etter publiserer Dagens Medisin tall fra sykehusenes uoffisielle ventelister hvor det fremgår at det er nesten 170 000 forsinkede pasientavtaler i spesialisthelsetjenesten – og disse er ikke synlige i ventelistedataene.

- Veldig mange går til kontroll for å ikke bli sykere, eller utvikle komplikasjoner som følge av sin kroniske sykdom. Kronikerne i Norge er de skjulte taperne. Så lenge man ikke klarer å øke volumet i helsetjenesten, forblir de taperne, sa Diabetesforbundets generalsekretær, Bjørnar Allgot.

Arbeiderpartiets Freddy de Ruiten ga langt på vei statssekretær i Helse- og omsorgsdepartementet Anne Grethe Erlandsen skylda for manipulering av ventelistedata, ved å vise til at ventelistedataene har gått ned, mens det i realiteten har gått utover kronikerne.

At penger er viktig, kommer man ikke utenom, men om pengene brukes på feil måte, ble også problematisert:

- Penger virker, sa Allgot. Det virker i dag sterkere enn medisinsk overbevisning. Vi må se på penger, men ikke bare

som straff i form av bøter, men på belønningssystemer. I dag er kronikerne bare kostnader. Vi må tenke livsforløp. Erlandsen har sagt en gang at når noen får en sykdom som skal vare hele livet, så har vi vært borte i dette før: vi må ha en plan for dette, vi vet hva som skal til for at de skal ha et godt liv. Det er jeg enig i, sa Allgot, og fortsatte:

- Å sette et livsløp i system som er individuelt tilpasset, og som helt fra starten involverer barnehager og skoler og videre gjennom livet, det tror jeg er løsningen.

«Barnelege: – Bam på intern venteliste havner bakerst i køen»
Dagens Medisin (2017)

«Ny rapport: Flere sykehus-ventelister lyver»
VG (2012)

«Stadig flere i sykehuskø»
Aftenposten (2007)

«Riksrevisjonen: Sykehusene trikser med ventelister»
Aftenposten (2012)

«Ventelistedataene avdekker et system i dårlig forfatning»
Kjenski, Toppe (2017)

«Uoffisielle ventelister avdekker 167.907 brutte pasientavtaler»
Dagens Medisin (2017)

«Overlege varsler: - Oslo universitetssykehus trikser med ventelistedataene»
TV2 (2016)

«Høie lover kortere ventetider for kreftpasienter»
Aftenposten (2014)

«Sykehusene må svare for egne køer»
Helsedirektoratet (2017)

«Glansbildeversjonen tåler ikke møtet med virkeligheten»
- Torger Micaelsen (2017)

«Det må ryddes opp i køene ved norske sykehus»
- Torger Micaelsen (2017)

«80.000 færre i sykehuskø enn da Støre var helseminister»
- Bent Høie (2017)

«Med Høyre i regjering går ventetiden ned»
- Bent Høie (2017)

«Fant 20.000 flere i «usynlig sykehuskø»»
Dagens Medisin (2017)

UENIGE: Statssekretær i Helse- og omsorgsdepartementet, Anne Grethe Erlandsen (nr 4 f.v.) og Arbeiderpartiets Freddy de Ruiten (nr. 3 f.v.), er ikke enige om hvorvidt helsekøene i sykehusene øker eller minker. Ytterst til venstre ses Diabetesforbundets generalsekretær Bjørnar Allgot, Anne Hege Aamodt (leder av norsk nevrologisk gruppe), Freddy de Ruiten (Ap), Anne Grethe Erlandsen (H), Olaug Bollestad (KrF), Heidi Greni (SP) og ordstyrer Aslak Bonde.

Foto: Linn Frenningsmoen

– Utfordringen er tatt

STRATEGIEN FOR INNVANDERERHELSE GÅR UT I 2017, MEN HELSEPOLITIKER FRA ARBEIDERPARTIET, TORGEIR MICAELSEN, VIL VÆRE MED Å LAGE NY STRATEGI SAMMEN MED DIABETESFORBUNDET.

VIL LAGE NY STRATEGI: Forbundsleder Nina Skille, overrekker helsepolitiker Torgeir Micaelsen (Ap) rapporten «Diabetesbehandling i det flerkulturelle Norge», og han tar henne i hånda på at det skal lages en ny strategi for innvanderhelse når den gamle utløper i 2017. *Foto: Linn Frenningsmoen*

Diabetesforbundet lanserte i dag en ny rapport som viser tydelige helseforskjeller mellom minoritets- og majoritetsbefolkning når det gjelder diabetes type 2 i Norge.

De siste årene har Diabetesforbundet styrket sitt minoritets-helsearbeid, blant annet ved hjelp av midlene som har fulgt med strategien for innvanderhelse. Forbundets oppsøkende arbeid, Face2Face, har vært en viktig kanal for å kunne møte de som ikke snakker så godt norsk på deres egne arenaer.

Strategien for innvanderhelse utløper i 2017 og Diabetesforbundet jobber for å få videreført strategien og midlene til minoritetsarbeid som har fulgt med den.

Faximile: Rapport om helseforskjeller mellom minoritets- og majoritetsbefolkning når det gjelder diabetes type 2 i Norge.

Bidro til god stemning og bevisstgjøring

FOR FJERDE ÅR PÅ RAD VAR DIABETESFORBUNDET (DF) REPRESENTERT PÅ ARENDALSUKA. TILLITSVALGTE FRA DIABETESFORBUNDET AGDER OG FLERE AV LOKALLAGENE, SAMT UNGDIABETES, BIDRO TIL AT MANGE FIKK KJENNSKAP TIL DIABETES OG HVA SOM FINNES AV LOKALE TILBUD.

En jevn strøm av folk var innom standen i løpet av uka. På tirsdagen ble besøkende møtt av Ungdiabetes Agder. På torsdags ettermiddag var det DF Agder som betjente standen, sammen med lokallagene i Kristiansand og Arendal, Froland og Grimstad. Gjennom hele uka ble det delt ut informasjons-

materiell målt blodsukker på de som ønsket det - rundt 250 i tallet.

En av dagene ble det også iscenesatte en liksom-legekonsultasjon på standen, for at gjestene skulle få et inntrykk av hvordan det er å møte et helsevesen på et fremmed språk.

◀ Torsdag i Arendalsuka var det Agder fylkeslag og flere av lokallagene som sto på stand. Det ble delt ut gode diabetesråd og mange smil til de besøkende.

▲ Besøkende som var innom standen på tirsdagen ble møtt av Camilla Domingos og Morten Skoland Andreassen fra Ungdiabetes Agder.

◀ Mitt beste diabetestips ble delt ut av (f.v.) Merethe Evja, tillitsvalgt i DF Arendal, Froland og Grimstad, forbundsleder Nina Skille og Anne Rostad, leder av DF Arendal, Froland og Grimstad.

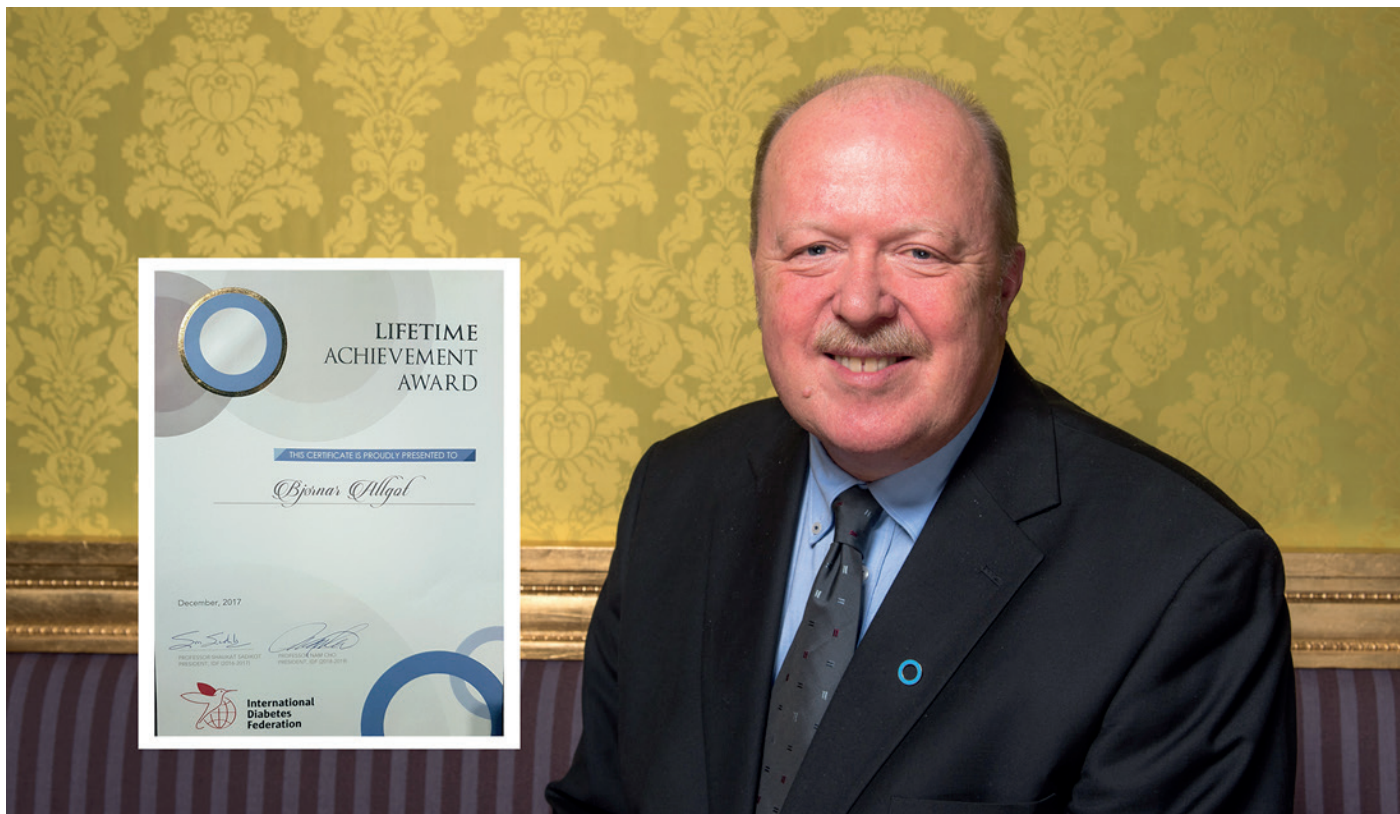
Helsedirektør i Helsedirektoratet, Bjørn Guldvog, var en av de som var innom standen til Diabetesforbundet. Her i møte med forbundsleder Nina Skille og Shaista Ayub fra sekretariatet.

Monica Urdalen, leder i DF Agder, Lena Olava Stiland, nestleder i DF Agder og leder i DF Mandal, samt ... var blant de tillitsvalgte som bidro på standen til Diabetesforbundet.

Kari Kjønås Kjos (FrP), leder av helse- og omsorgskomiteen, på liksom legekonsultasjon. Her forsøker hun å gjøre seg forstått hos legen, spilt av Yusef Hadoui fra Svart Humor.

VERDIG VINNER: Diabetesforbundets mangeårige generalsekretær, Bjørnar Allgot, ble i dag tildelt Lifetime Achievement Award på generalforsamlingen til den internasjonale diabetesorganisasjonen i Abu Dhabi. *Foto: Erik M. Sundt*

IDF i Abu Dhabi:

Bjørnar Allgot ble tildelt ærespris

UNDER GENERALFORSAMLINGEN TIL IDF GLOBAL I ABU DHABI, OG FORAN DELEGATER FRA 160 LAND FRA HELE VERDEN, FIKK BJØRNAR ALLGOT, GENERALSEKRETÆR I DIABETESFORBUNDET, TILDELTE LIFETIME ACHIEVEMENT AWARD AV DEN AVTROPPEDE IDF-PRESIDENTEN, SHAUKAT SADIKOT.

Allgot fikk tildelt prisen for sin livslange innsats for diabetesarbeidet. Han har selv hatt diabetes 1 i 45 år og bruker sin egen sykdom som motivasjon i sitt evige optimistiske arbeid *mot* diabetes, men *for* alle som har sykdommen. Allgot har vært ansatt i Diabetesforbundet i 29 år, hvor han har hatt rollen som generalsekretær siden 1992.

Bjørnar Allgot setter brukermedvirkning høyt, og var sentral i norsk helsevesen da fokuset på pasienten skiftet fra passiv pasient til en aktiv pasientrolle. Han var initiativtaker til **Lærings- og mestringssentrene**, som har endret livet til tusenvis av personer med diabetes.

- Jeg er takknemlig, stolt og ydmyk over å ha mottatt denne prisen, sier prisvinner Allgot, og det gir meg masse inspirasjon til mitt framtidige diabetesarbeid.

Hans internasjonale merittliste strekker seg over mange år: han har vært aktiv i det nordiske samarbeidet i 25 år, han har hatt tillitsverv i IDF Europa i to tiår, og samarbeidet med WHO.

Videre har han vært visepresident i IDF Global i seks år og satt i redaksjonskomiteen når de to første Diabetes Atlasene ble publisert. Han har holdt mange foredrag på internasjonale møter – og har i en årekke vist at han virkelig har et stort hjerte for diabetes.

I dagene etter generalforsamlingene i regionene og i verden, starter IDFs vitenskapelige verdenskongress. Kongressen samler deltagere fra 160 land i fem dager til kunnskaps- og erfaringsutveksling. Det vitenskapelige programmet gir den nyeste utviklingen innen diabetes, klinisk praksis, ledelse, utdanning, prevalens og folkehelseproblemer.

Derfor er vi en del av den internasjonale diabetesfamilien

I DESEMBER 2017 BLE ARRANGERT GENERALFORSAMLINGER I PARAPLYORGANISASJONENE FOR DIABETES I EUROPA OG I VERDEN, I TILLEGG TIL VERDENSKONGRESSEN OM DIABETES. DE NORDISKE LANDENE VAR GODT REPRESENTERT OG VI SPURTE DEM:

Hvorfor er det viktig å være en del av IDF?

May-Britt Skoradal

DIABETESFORENINGEN, FÆRØYENE

- IDF er et organ som jobber med det politiske arbeidet, og vi som et lite land får mye ut av dette store fellesskapet.

Det er også interessant for oss å se hvordan andre arbeider på et internasjonalt plan med diabetessaken. Personlig er jeg i kategorien helsepersonell, så jeg ser frem til å få med meg det nyeste innen forskning, og da særlig innenfor diabetes type 1.

Charlotte Rullfs Klausen

DIABETESFORENINGEN, DANMARK

- IDF skal være en global, solidarisk diabetesorganisasjon og jeg tror på deres visjon som er «together we are stronger».

Det er en organisasjon for pasienter, og den legger noen overordnede mål for diabetesbehandlingen. Den skal sette dagsorden og bety noe for den enkelte. På den vitenskapelige konferansen har vi fagfolk til stede som har fokus på blant annet egenomsorg. Hjem vil vi ta med oss forskningsnyheter og på den måten formidle forskningsnyheter i våre egne medier.

Fredrik Löndahl

SVENSKA DIABETESFÖRBUNDET OG STYREMEDLEM I IDF GLOBAL

- Diabetes er en stor global utfordring, og vi kan både bidra med kunnskap og få kunnskap. Vi kan være med på å sette et

internasjonalt stort fokus på diabetessaken, samtidig som vi kan sikre at en sterk internasjonal diabetesorganisasjon står bak oss i den jobben vi gjør i Sverige. På den vitenskapelige konferansen er det viktigste at man samles, og det er et stort forum for kunnskapsutveksling. Vi har svenske forskere på plass for å dele sin kunnskap.

Sigridur Johannsdottir

DIABETESFORENINGEN, ISLAND

- Det er viktig å være medlem av IDF for å være en del av den internasjonale diabetesfamilien. Vi ønsker å være en del av det fellesskapet og mulighet til å få support om det trengs. Jeg håper å lære noe om hvordan man kan drive en organisasjon, hvordan nå medlemmene og

hvordan ta i bruk nye metoder.

Janne Mikkonen

DIABETESFÖRBUNDET I FINLAND

- Det er viktig å være medlem av IDF fordi vi får noen viktige kontaktpunkter med andre diabetesorganisasjoner, som - i likhet med oss - er pasientorganisasjoner. Her kan vi utvikle ideer og utveksle «best

practice». Jeg ønsker å se og høre gode eksempler på politisk påvirkning, og hvordan man kan leve med diabetes i ulike deler av verden. Å høre om ny teknologi er også interessant.

Linda Markham

DIABETESFORBUNDET, NORGE

- Det er viktig for Norge å være med i IDF for å gi vår støtte til det internasjonale diabetessamarbeidet. Selv om vi opplever utfordringer i diabetesomsorgen her hjemme, er det helt andre problemstillinger

mange personer med diabetes står overfor i andre deler av verden. I mange land dør personer med diabetes fordi de for eksempel ikke får livsviktig insulin. Jeg mener det er viktig at vi viser solidaritet og at vi står sammen for et bedre liv med diabetes for alle. I tillegg er det mye vi også kan lære av andre land. Gjennom deltakelse i IDF får vi en unik mulighet til erfaringsutveksling og knytte kontakter på tvers av landegrensene.

Travle dager på diabetesklinikkene

SOM I NORGE GJØR MANGE FRIVILLIGE I ZAMBIA EN STOR INNSATS FOR DIABETESAKEN.

I ni år har Diabetesforbundet samarbeidet med Diabetes Association of Zambia (DAZ), som blant annet driver 11 diabetesklinikker. To av klinikkene holder til i Mazabuka og Kafue, ledes av frivillige, er lokalisert i en blå kontainer og samarbeider godt med distriktssykehuset.

En dag i september var over 40 personer innom Kafue-klinikken for å måle blodsukker, veie seg og få veiledning.

Diabetes øker i forekomst, og sjefslegen ved distriktssykehuset sier dette om situasjonen:

– De frivillige i DAZ gjør en kjempeinnsats til tross for store utfordringer på diabetesfeltet. Vi opplever stadig mangel på insulin, sprøyter og annet medisinsk utstyr. Det er kun mulig å måle HbA1c i private klinikker som tar ca. 100 kroner for dette. Svært få zambiere kan ta seg råd til det.

Denne gjengen med frivillige gjør en viktig jobb, blant annet med å spre informasjon om diabetes på landsbygda i Zambia. Diabetesklinikken holder åpent tre dager i uka.

Blodsukker, vekt og annen informasjon blir skrevet ned i egen bok ved klinikken i Kafue, som holder åpent to dager i uka fra kl. 7-13.

Diskusjonene i plenum foregikk på engelsk. Her har Cajsa Lindberg fra Sverige ordet.
Foto: Sven Grotdal

Alle deltakerne på Nordisk Forum samlet før turen tilbake til Tromsø med RIB. Foto: Trine Risvik, Tromsø Friluftssenter

Nordisk Forum i midnattssol

GODE DISKUSJONER OM BÅDE DIABETES OG ORGANISASJON, KOMBINERT MED ARKTISK SOMMER OG MIDNATTSSOL: NORDISK FORUM I TROMSØ VAR EN SUKSESS PÅ ALLE VIS.

Diabetesforbundet ved forbundsleder Nina Skille var vertskap og kunne sole seg ikke bare i den evigvarende solen på himmelen, men også i glansen fra et tvers igjennom vellykket arrangement – med mange sentrale personer i både tillitsvalgt-apparat og sekretariat involvert.

Nordisk Forum er en viktig årlig arena, og Norge, Sverige, Finland, Danmark, Færøyene og Island var representert med til sammen 37 deltakere i Tromsø den andre helgen i juni. Og for første gang var representanter fra ungdomsorganisasjonene med gjennom hele samlingen – bortsett fra et par timer på egenhånd.

Fredag 9. juni ble det fokusert på diabetes og diabetesbehandling: «Hvordan forandre diabetesbehandlingen» (ved overlege og professor Ragnar Joakimsen, UNN), en kort presentasjon av nytt teknologisk utstyr, «Fra barn til ungdom i diabetesbehandlingen»

og «Å leve med diabetes i et psykologisk perspektiv» (ved Jon Haug, se mer side XX). Lørdagen var lagt opp med organisasjon som hovedtema – blant annet medlemskap, demokrati og samarbeid mellom ungdommen og moderorganisasjonen.

De faglige diskusjonene og samhandlingen var konstruktiv, men den sosiale delen – å bli bedre kjent med hverandre – er også en viktig del av et forum som dette. Rammen kunne ikke vært mer ideell: Full arktisk sommer, midnattssol, fjell med snø og god lokal mat. Fredag kveld skiller seg ut som uforglemmelig: RIB på fjorden og servering av finnbiff i lavvo, etterfulgt av Fjellheisen opp til en majestetisk utsikt over Tromsø og fjellene rundt – med varmende sol i ansiktet ved midnatt.

I juni neste år arrangeres Nordisk Forum (Nordic Forum) på Færøyene.

FINN
FORMEN

Motivasjonsgrupper

DIABETESFORBUNDETS MOTIVASJONGRUPPER HANDLER OM Å SKAPE DE GODE ØYEBLIKKENE SAMMEN MED ANDRE MED FOKUS PÅ TRIM, KOSTHOLD, MOTIVASJON OG ERFARINGSUTVEKSLING. GRUPPENE ER ÅPNE FOR ALLE, ENTEN DU HAR DIABETES, ELLER BARE ØNSKER Å MOTIVERES TIL SUNNERE LEVEVANER.

I 2017 valgte vi å ha spesielt fokus på oppfølging av ledere i motivasjonsgruppene. På grunn av økt fokus på oppfølging, ser vi ringvirkninger i organisasjonen og at flere starter opp med motivasjonsgrupper. Suksesshistorier gir god motivasjon til å sette i gang i andre lokallag.

I 2017 utdannet Diabetesforbundet 31 gruppeledere på Finn formen-kurset i Oslo 6.mai. Disse nye gruppelederne har vi fulgt opp og hjulpet i gang med både verktøy og veiledning.

I løpet av 2017 besøkte vi åtte motivasjonsgrupper. Det ble satt stor pris på at vi kom på besøk og dette ga energi til å fortsette den gode jobben. Disse ble besøkt:

- Alna
- Valdres
- Sagene
- Namsos
- Steinkjer
- Verdal
- Levanger
- Grong/Snåsa

Motivasjonsgruppa i Begnadalen har fått spesielt mye lokal presseomtale da gruppeleder har hatt stor suksess med å få lokalbefolkningen opp av sofaen. Her er det rundt 30-40 deltakere som trimmer hver mandag året rundt.

Vi gjennomførte en større motivasjonsturné da vi besøkte Trøndelag i september. Vi besøkte fem grupper og dokumenterte med film og bilder som kan brukes for videre synliggjøring av våre motivasjonsgrupper rundt omkring i Norge. Noen av motivasjonsgruppene har holdt på i 10-15 år med aktivitet. Vi fikk et godt innblikk i Levanger sin kostholdsgruppe - noe vi ønsker å sette enda mer fokus på i motivasjonsgruppene fremover. Bl.a. fordi fysisk aktivitet er noe vi lykkes med, men vi ser at kostholdsgruppene har en høyere terskel for å sette i gang. Ved at vi utvikler enkle verktøy, håper vi at vi får til flere kostholdsgrupper i fremtiden.

Vi har rundt 90 aktive motivasjonsgrupper - noe vi er veldig fornøyd med. Oversikten finner du på diabetes.no/finnformen

VERDENS AKTIVITETSDAG 10.MAI: TA TRAPPA-KAMPANJEN

I forbindelse med Verdens aktivitetsdag 10.mai ble det utviklet kampanjemateriell for «Ta trappa». Målet var å få opp hverdagsmosjonen i bedriftene samt markere oss som en ledende folkehelseaktør med bl.a. motivasjonsgruppekonseptet som en suksesshistorie. Ta trappa-kampanjen har vi rullet ut stort i sosiale medier, blant motivasjonsgruppelederne og tillitsvalgte. Materiell delte vi ut gratis.

DIABETESFORBUNDET SOM LEDENDE FOLKEHELSEAKTØR

I strategien står det at vi skal bli en ledende folkehelseaktør. Vi har blitt en naturlig aktør å spørre når media vil ha ekspertuttalelser om trening, kosthold og motivasjon. Her er resultatet av jobben som er lagt ned for å synliggjøre vår ekspertise innen trening, kosthold og motivasjonsgrupper:

- Aftenposten Sprek
- Gjesteblogg for Treningssenterbransjen
- KK Sporty
- Dagbladet Mat om forebygging av diabetes type 2
- Norsk ukeblad om fysisk aktivitet og kosthold som forebygging av diabetes type 2
- «God morgen, Norge!» TV2, ekspertuttalelse om kosthold

Mandag i Namsos: Hver mandag møtes glade mosjonister for å gå tur sammen. Turveien varierer og tilpasses til de som møter opp.

Foto: Kristin Øygard

Vi har videreført markedsføringen av appen Styrk! som var et samarbeid med Helsedirektoratet i 2015

Per 31.desember 2017 ser statistikken for nedlasting av appen Styrk! slik ut:

Apple = 38.628

Android = 27.157

Til sammen 65.785 nedlastninger.

Appen ble lansert i oktober 2015.

Motivasjonsgruppens effekt

Motivasjonsgruppekonseptet har en positiv innvirkning på deltakerne, og viser at dette er et svært viktig satsingsområde.

Kilde: Masteroppgave 2013, UiO

Resultatene er fortsatt relevant:

- Signifikant nedgang i HbA1c.
- Signifikant nedgang i kolesterol.
- Vektreduksjon hos 12 av deltakerne.
- Nedgang i diabetesmedisin hos 12 deltakere.
- Endring av levevaner i spisevaner (53 %) og fysisk aktivitet (48 %).
- Antall deltakere som betegnet sin helse som god økte signifikant.

Motivasjonsteamet på turné i Nord-Trøndelag

Smil og latter møtte motivasjonsteamet til Diabetesforbundet da de la ut på en besøksturné til motivasjonsgruppene i Namsos, Steinkjer, Levanger, Verdal og Snåsa.

Etter å ha latt oss imponere av innsatsen som gjøres for folkehelsen i Nord-Trøndelag, bestemte vi oss for å ta turen dit selv, forteller Kristin Øygard og Cathrine S. Kolve i motivasjonsteamet.

Har du lyst å mosjonere eller lage mat i fellesskap med andre? Finn ut om det er motivasjonsgruppe der du bor på diabetes.no/finnformen. Her finner du også en film fra turneen i Nord-Trøndelag.

Health, environment and safety

IN 2017 DID THE DIABETES ASSOCIATION HAVE 33 EMPLOYEES DISTRIBUTED
ACROSS A 31.8 YEAR RANGE - 5 MEN AND 28 WOMEN.

Total sick leave per 31.12.2017 was 5.44 %. Own report accounts for 1.94 % and long-term illness reports 3.50 %.

We continue to work to improve the work environment, both physically and socially. Cooperation with the employees' representatives is good and structured. The Diabetes Association is an inclusive Employer (IA).

The Association's policy is that it should aim for full equality between

women and men. Of the Association's 33 employees there are 5 men. The Association's pay and employment policy treats women and men equally, and there is no need for any planned or implemented measures when it comes to equality or diversity treatment in the company.

The Diabetes Association's effectiveness does not lead to pollution of the external environment.

Membership development

Ved utgangen av 2017 hadde Diabetesforbundet totalt 33.908 medlemmer. Det er en nedgang på 988 medlemmer.

I arbeidet med å øke medlemstilfredsheten ble det på slutten av 2017 gjennomført en kartlegging blant våre medlemmer. Den skulle gi svar på hva som skaper tilfredshet hos medlemmene, hva skal til for at de fortsatt ønsker å være medlem og hvilke forventninger de har til oss som organisasjon.

Videre ble det også gjennomført en kartlegging blant

potensielle medlemmer, personer som enten har diabetes selv eller har en relasjon til diabetes og som ikke per i dag er medlemmer. Har kartla vi også forventninger til oss som organisasjon, hvorfor de per i dag ikke er medlem, og hva vi kan gjøre for å styrke vår aktualitet hos denne gruppen.

Disse funnene vil vi ta med i det videre medlems- og vekstarbeidet i 2018, blant annet i utformingen av ny strategi som definerer våre satsningsområder kommende tre år.

Antall av Nr		Alder							
Medlem-status	Medlemsskap	Under 14 år	14-18 år	19-29 år	30-49 år	50-69 år	over 70 år	Ikke tilgjengelig	Total-sum
1	Vanlig kontingent	905	422	540	3 582	10 278	8 196	784	24 707
2	Familie medlemskap	77	51	95	347	733	562	2	1 867
3	Livsvarig medlemskap	93	69	194	473	399	174	14	1 416
4	Livsvarig familiemedlemskap	3	4	3	20	40	9		79
5	Minstepensjonist			12	197	1 401	2 621	5	4 236
6	Ungdom 18-25 år		303	926	7	5			1 241
7	Apotek 1							285	285
8	Student 25-30 år			59					59
14-22	Blad redusert kontingent							18	18
Totalsum		1 078	849	1 829	4 626	12 856	11 562	1 108	33 908

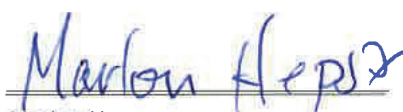
Sentralstyret er av den oppfatning at årsregnskapet for 2017 gir et riktig bilde av resultatet og stilling per 31.12.2017. Sentralstyret er av den oppfatning at det er grunnlag for fortsatt drift.

Diabetesforbundet takker alle sine samarbeidspartnere for et godt og nyttig samarbeid i 2017 – til beste for alle personer med diabetes.

Oslo, den

Nina Skille

Marlon Hepsø

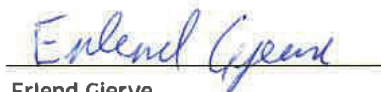
Morten Sandmo

Sverre Ur

Beate Banne

Erlend Gjerve

Maria Breistrand

**SAMMEN
FOR ET GODT
LIV MED DIABETES
– OG EN FRAMTID
UTEN.**

Vedlegg 1 : Aktiviteter i Diabetesforbundet

Oversikt over kurs, konferanser, møter og samlinger i regi av Diabetesforbundet nasjonalt i 2017:

Samling for unge med type 2 (28.-29. januar)
Samling for Funkis-veiledere (4.-5. februar)
Ledertrening for ungdom (31. mars-2. april)
Lederforum (21.-23. april)
Nasjonalt diabetesforum (26.-27. april)
Finn formen kurs i Oslo (6. mai)
Sommerleir for barn 10-14 år (26.-30. juni)
Grunnkurs for nye tillitsvalgte (25.-27. august)
Grunnkurs for nye tillitsvalgte (1.-3. september)
Samling for de aller minste (7.-10. september)
Diabetes-weekend på Gaustatoppen, Ungdiabetes (15.-17. september)
Finn formen kurs i Trondheim (16. september)
Samling for Funkis-veiledere (27. oktober)
Samling for tillitsvalgte med særlig interesse for arbeid med minoriteter (27.-29. oktober)
Diabeteskonferansen (27.-29. oktober)
Ungdomskonferanse med generalforsamling (27.-29. oktober)
Diabetesforum-konferanse på Gardermoen (2.-3. november)
Likefamiliesamling (10.-12. november)
Utdeling av Diabetesforbundets forskningspris (14. november)

Vedlegg 2 : Sammensetning av Sentralstyret, Medisinsk fagråd, Nasjonalt Diabetesforum, Ungdiabetes og Faggruppen for diabetespsykologi

Sentralstyret	Medisinsk fagråd	Nasjonalt Diabetesforum	Ungdiabetes	Faggruppe for diabetespsykologi
Forbundsleder Nina Skille Styremedlemmer Morten Sandmo Sverre Ur Beate Banne Marlon Hepsø Erlend Gjerve Maria Breistrand Varamedlemmer Martine Hemstad Lyslid Lars Tore Haugan Medisinsk medarbeider Trond Geir Jenssen Ernæringsfaglig medarbeider Anne-Marie Aas Psykologisk medarbeider Jon Haug Pedagogisk medarbeider Kathrine Hestø Hansen Arbeidsutvalget Nina Skille Morten Sandmo Maria Breistrand Representanter fra sekretariatet Bjørnar Allgot Cecilie L. Wendelboe	Leder Kåre Birkeland Styremedlemmer Ane Wilhelmsen Anne Haugstvedt Anne Karen Jenum Anne-Marie Aas (ernæringsfaglig medarbeider) Bjørn Oftedal Dag Fosmark Eirik Søfteland Eline Alten Geir Joner Hans-Jacob Bangstad John Cooper Jon Haug (psykologisk medarbeider) Kirsti Bjerkan Knut Dahl-Jørgensen Kristian F. Hanssen Kristian Midthjell Marit Graue (nestleder) Ole Strand Ragnar Joakimsen Tilla Landbakk Tor Claudi Tore Julsrud Berg Trond Geir Jenssen (medisinsk medarbeider) Representant fra sentralstyret Nina Skille (forbundsleder) Representanter fra sekretariatet Bjørnar Allgot Heidi T. Henriksen	Leder Knut Dahl-Jørgensen Styremedlemmer Brit Bechensteen Edel Olstad Janne Smedberg Jon Haug (psykologisk medarbeider) Karianne Fjeld Løvaas Karin Pleyrn Kjersti Nøkleby Kristina Ravnås Sunde Linda Holten Riste Liv Krossøy Ole Strand Silje Stangeland Lie Tor Claudi (nestleder) Bente Aksnes (brukerrepresentant) Varamedlemmer Anette Christin Lund Bente Kilhovd Bodil E. Tungland Eirin Winje Karianne Sten Karlsrud Kristi Litlabø Bunes Kristine Kårstad Skjøthaug Normund Svoen Rannveig Andrea Almås Thea Krogvig Bjørnstad Tore Reinholdt Bjørn Melsom (brukerrepresentant) Møterett Trond Geir Jenssen (medisinsk medarbeider) Nina Skille (forbundsleder) Representanter fra sentralstyret Lars Tore Haugan Nina Skille (vara) Representant fra sekretariatet Representant fra sekretariatet Heidi T. Henriksen	Leder Vilde Olsson Styremedlemmer Kaia Johansen Mathilde Natlandsmyr Jeanette Myran Grøstad Bjørn Peter Sandmo Kirsti Pedersen Christer Markussen Jusnes Nytt styre ble valgt 29. okt. 2017: Leder Bjørn Peter Sandmo Styremedlemmer Mathilde Natlandsmyr Sander Vassanyi Jeanette Myran Grøstad Katrine Mariell Karlsen Kirsti Pedersen Kaia Johansen	Leder Ane Wilhelmsen-Langeland Styremedlemmer Jon Haug Line Wisting Randi Abrahamsen Eline Alten Siri Hoftun Brita Hjermer Eirin Winje Nina Handelsby Marianne Berge Skår Line Wisting